

КАРАР

« 15 » июле 2023 ел

№ 558

**«Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча -
Олы Этнә - Иске Кишет» автомобиль юлын төзү»
объекты территориясен планлаштыру һәм чикләү
проектларын раслау турында**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45,46 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 16 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14, 15 статьяларына ярашлы рәвештә, Арча муниципаль районы территориясен тотрыклы үстерү, планлаштыру структурасы элементларын бүлү, линия объектларын төзү һәм урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү максатларында, территорияне планлаштыру һәм чикләү проектлары буенча гавами тыңлаулар нәтижәсе нигезендә Арча муниципаль районы Башкарма комитеты карар бирә:

1. «Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Этнә - Иске Кишет» автомобиль юлын төзү» объекты территориясен планлаштыру һәм чикләү проектларын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Житәкче

Р.М.Гатиятов

РОДОС

Юл проект-эзләү оешмалары ассоциациясе

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ҖАВАПЛИЛЫГЫ ЧИКЛЭНГЭН ҖӘМГЫЯТЬ
АГРОТРАНСПРОЕКТ

СРО №0288.05-2009-1658068546-И-010 03 июнь 2016 ел

Заказчы - "Главтатдортранс" ДКУ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА ҺӘМ
ӘТНӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОННАРЫНДА
«АРЧА - ОЛЫ ӘТНӘ - ИСКЕ КИШЕТ»
АВТОМОБИЛЬ ЮЛЫН ТӨЗҮ

ТЕРРИТОРИЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ
ПРОЕКТЫ ҺӘМ ЧИКЛӘУ ПРОЕКТЫ

2017-37-ППТ_иПМ

2017

**«АгроТрансПроект институты» жаваплылыгы
чиклэнгэн жэмгыятъ**

СРО№0288.05-2009-1658068546-И-010 03 июнь 2016 ел
Заказчы- «Главтатдортранс» ДКУ

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА ҺӘМ
ӘТНӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОННАРЫНДА
«АРЧА - ОЛЫ ӘТНӘ - ИСКЕ КИШЕТ»
АВТОМОБИЛЬ ЮЛЫН ТӨЗҮ**

**ТЕРРИТОРИЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ
ПРОЕКТЫ ҺӘМ ЧИКЛӘҮ ПРОЕКТЫ**

2017-37-ПШТиПМ

Генеральный директор

Р.З. Хабибуллин

Главный инженер проекта

Л.А. Мазитова

2017

Исеме	Бит
Эчтәлек	1
Территорияне планлаштыру проекты һәм чикләү проекты буенча проект документациясен раслау турында Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 16 августындагы 299 номерлы карары	2
Территорияне планлаштыру проекты һәм чикләү проекты буенча проект документациясен раслау турында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 21 гыйнварындагы 1072 номерлы карары	3
Территорияне планлаштыру проекты һәм чикләү проекты буенча проект документациясен эзерләү турында Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы Олы Мәнгәр авыл башкарма комитетының 2017 елның 6 июнендәге 13 номерлы карары	4
Этнә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан территорияне планлаштыру проекты һәм чикләү проекты буенча проект документациясен эзерләү турында карар чыгаруны килештерү хакында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 05 июнендәге 1229-И номерлы хаты	5
"Главтатдортранс" ДКУ проектлауга 76 нчы бирем	6
Татарстан Республикасының Арча һәм Этнә муниципаль районнарында автомобиль юлының урнашу схемасы	11
1. Территорияне планлаштыру проектының төп өлеше	
Татарстан Республикасының Арча һәм Этнә муниципаль районнарында автомобиль юлы объектның урнаштыру турында нигезләмә	12
Территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикалары турында нигезләмә	36
Территорияне планлаштыру сызымы	37
2. Территорияне планлаштыру проектының нигезләү материаллары	
ТЕРРИТОРИЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ ПРОЕКТЫН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАРГА АҢЛАТМА ЯЗУЫ	43
Территорияне планлаштыру проектының эзерләү чорында территориядән файдалану схемасы (терек план)	59
3. Территорияне чикләү проекты	
Аңлатма язуы	65
Татарстан Республикасы Арча һәм Этнә муниципаль районнарында автомобиль юлын чикләү сызымы	68
Формалаштырыла торган участоклар исемлеге (Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы жирләре)	74
Формалаштырыла торган участоклар исемлеге (Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы жирләре)	79
Координаталар каталогы	82

76 нчы бирем
(проект документациясен эшләүгә)

1. Объект исеме	Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында "Арча – Олы Өтнә-Иске Кишет" автомобиль юлын төзү
2. Проектлау өчен башлангыч мәгълүматлар	Проект документациясен эшләү өчен кирәкле башлангыч мәгълүматны өстәмә жыюны башкарырга
3. Проектлау өчен нигезләр	2017 елгы проект-тикшерү эшләре планы (ТР ПКМРТ №444, 28.06.2017)
4. Финанслау чыганагы	Татарстан Республикасы бюджеты
5. Эш төре	Төзелеш
6. Инженерлык тикшеренүләре производвосы кирәклегенә	6.1 Проект буенча карар кабул итү һәм нигезләү өчен кирәкле күләмдә инженерлык геологик һәм геодезик тикшеренүләр башкарырга. 6.2 3 бүлек. 2.05.02-85 нче бүлек нигезендә инженер-экология тикшеренүләрен башкарырга. Инженерлык тикшеренүләре программасын заказчы белән килештерергә.
7. Юлның проектлана торган участогы башы	Арча - Олы Өтнә
8. Проектлана торган юл участогының ахыры	Иске Кишет авылы
9. Төп техник параметрлар	
9.1 Юлның техник категориясе	5 кат. (проектта ачыкларга)
9.2 Төп юлның төзелеш озынлыгы	4,627 км (проектта ачыкларга)
9.3 Жир өслегенәң киңлегенә	8,0 м (проектта ачыкларга)
9.4 Йөрү өлешенәң киңлегенә	6,0 м(проектта ачыкларга)
9.5 Юл кырые киңлегенә	2х1м (проектта ачыкларга)
9.6 Хәрәкәт полосалары саны	2 (проектта ачыкларга)
9.7 Транспорт чышелешләре саны	проект буенча билгеләргә
9.8 Юл тибы	күчмә (1 этап)
9.9 Хисап йөкләнеше	ГОСТ Р 52748-2007 нигезендә
9.10 а/ю киртәләү	ГОСТ Р 52289-2004 нигезендә
10. Килү юллары	социаль әһәмияткә ия объектларга һәм гамәлдәге предприятиеләргә керү юлларын, озынлыгы һәм подъездлар санын проект белән төгәлләштерергә (проектта ачыкларга)
11. Автобус тукталышлары	Борылыш майданчыкларын булдыруны күздә тотарга
12. Махсус корылмаларга ихтыяж	ПОС буенча

13. Жибәрү комплекслары кирәклегә	таләп ителми
14. Проектлауның стадияләгә	Бер стадиялә, проект документациясә
15. Проектлау өчен аерым шартлар	<p>15.1. Тиешле органнарда коммуникацияләрнең инженерлык линияләре булу яисә булмау турында раслаулар алырга һәм заказчыга бирергә;</p> <p>15.2. Заказчыга, юл төзелешә машиналары белән идарә итүнең цифрлы системасын кулланьп, эшләр башкару өчен dxf форматында автомобиль юлы өслеген 3D системасы буенча тапшырырга:</p> <ul style="list-style-type: none"> -проект асфальт-бетон өслекнең 3D моделен (структур сызыклар) төзергә; - откослары (структур линияләре) булган жир полотносы өслегә проектының 3D моделен төзергә;
16. Объектны урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрен бирүне нигезләү	Жирдән файдаланучыларны, жирдән файдалану чикләрен, урман һәм жир биләмәләренең чикләрен һәм төрен, кадастр номерларын билгеләргә һәм аларны районның жир кадастры хезмәте белән килештерергә.

<p>17. Башкаручыга карата өстәмә таләпләр</p>	<p>17.1. Проект документларының составын Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2008 елның 16 февралендәге 87 номерлы һәм ГОСТ Р.21.1101-2013 номерлы карары нигезендә төзү-монтаж эшләрне раслау һәм алып бару өчен кирәкле күләмдә эшләргә;</p> <p>17.2. Проект һәм эш документларын эшләүгә заказчы белән контракт төзегән көннән алып 10 календарь көн эчендә эшләрне аңлату (эшләрнең һәр төре буенча эшләр башлану һәм тәмамлану датасын аерым күрсәтергә) календарь графикны килештерергә һәм расларга;</p> <p>17.3. Эзерлек эшләрне башкарырга, билгеләнгән тәртиптә башлангыч белешмәләр алырга;</p> <p>17.4. Башлангыч мәгълүматлар жыюны башкарырга, тиешле органнарда (район электр челтәрләрендә, район элемент үзәкләрендә, район газ хезмәтләрендә һ.б.) инженерлык һәм сызыкча коммуникацияләрнең булу-булмавы турында раслау алырга.</p> <p>17.5. Объектны урнаштыру өчен жир кишәрлекләренә вакытлыча һәм даими бүленүе чикләрен билгеләргә һәм жирдән файдаланучыларның милекчеләрен кадастр номерларын, майданнарын һәм жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануны күрсәтеп, вакытлыча һәм даими бирелгән полосага элгә торган урыннарны билгеләргә.</p> <p>17.6. Эшләр башкару зонасына элгә торган линияле инженерлык коммуникацияләрен аларның хужаларыннан техник шартлар һәм яңадан урнаштыруга килештерүләр алырга һәм, кирәк булганда, аларны түләргә. Инженерлык коммуникацияләрен яңадан төзү проект документациясен алдан карарга. Проект документациясе составына МСК-16 координатларының жирле системасын кулланып эшләнгән базис (дублизацияләүче) нокталардан почмаклы һәм сызыкча инженерлык коммуникацияләрен башлануын, трассаның ахырын беркетү схемасын кертергә;</p> <p>17.7. Проектлана торган участокның башын һәм ахырын инженерлык эзләнүләре нигезендә һәм озынча профиль параметрларын һәм план элементларын тәмин итеп 2.05.02-85*; СТО 4800-001-57253637-2011 нигезендә кабул итәргә.</p>
---	--

17.8. Проектлана торган объектның күчәрен урынга чыгарырга мөмкинлек бирә торган геодезик беркетү билгеләрен һәм биеклеп реперын төзелеш башланыр алдыннан заказчыга һәм төзелеш эшләре подрядчысына тапшырырга. Барлык билгеләр дә төзелеш эшләре участогы чиге буйлап урнаштырылырга, юкка чыгармас өчен төгәл билгеләнергә, беркетелә торган пунктны һичшиксез идентификацияләргә мөмкинлек бирергә тиеш. Кирәк булганда Заказчының гаризасы буенча объектның геодезик нигезен торгызырга.

17.9. Төп техник чишелешләр, юл киеме конструкциясе, план һәм буй профиль, конструктив элементлар, кулланыла торган материалларның һәм конструкцияләрнең төрләре һәм юл-төзелеш материаллары жибәрү транспорт схемасын заказчы белән килештерергә;

17.10. Барьер киртәсе конструкциясенә тоткарлау сәләтен нигезләп, ГОСТ Р 52289-2004, ГОСТ Р 52607-2006 таләпләрен нигезендә кабул итәргә. Аңлатма язуында юл шартларын тасвирларга. Сызымнарда барьер киртәсе спецификациясен һәр элемент буенча аңлатып эшләргә;

17.11. ПОС бүлеген аерым томда эшләргә;

17.12. Объект буенча эшләрнең житешсезлекләр исемлеген һәм күләмен башкаручы заказчының сыйфат контроле бүлеге кураторы тарафыннан имзаларга;

17.13. Дәүләт экспертизасы органнарында уңай бәяләмә өчен түләргә һәм аны алырга.

17.14. Үз көче белән һәм үз хисабына жибәрелгән житешсезлекләренә, шулай ук әлеге техник биремдә каралган төзелеш-монтаж эшләре тәмамланганчы һәм объектны файдалануга тапшырганчы техник-икътисади параметрлардан тайпылуга йогынты ясарга мөмкин булган хисаплардагы хаталарны юк итәргә;

17.15. Заказчы тарафыннан заказчыдан язмача мөрәҗәгать алынган көннән алып 10 календарь көн эчендә ачыкланган тәкъдимнәренә һәм кабул ителгән проект карарларының житешсезлекләрен расларга;

17.16. Проектның карарларын һәм ялгыш хисапларын кабул итү нәтижәсендә барлыкка килгән зыянны үз хисапларына капларга;

17.17. Заказчыга көтелгән нәтиҗәләргә ирешергә мөмкин булмау яки эшне дәвам итүнең максатка ярашсызлыгы турында хәбәр итәргә.

17.18. Территорияне планлаштыру проекты аерым томда эшләргә һәм МБ БК карары белән расларга (документацияне эзерләү турындагы карарның оригиналын һәм документларны раслау турындагы төп нөсхәне бирергә)

17.19. Аерым томда чикләү проекты эшләргә һәм МБ БК карары белән расларга (документацияне эзерләү турындагы карарның оригиналын һәм документларны раслау турындагы төп нөсхәсен бирергә)

17.20. Проектлаштырганда инновацион, шул исәптән нанотехнологик продукция куллануны исәпкә алырга.

17.21. Проектлаштырганда СНиП 2.07.01-89*, СНиП 2.05.02-85* «Автомобиль юллары», СП 34.13330.2012, СТО 4800-001-57253637-2011 таләпләрен нигезендә эш итәргә.

18. Смета документациясенә таләпләр	18.1. Смета документларын эшләгәндә, туры килүне сертификацияләү узган «Техник жайга салу турында» Федераль законда билгеләнгән тәртиптә программа комплексын кулланьрга
-------------------------------------	--

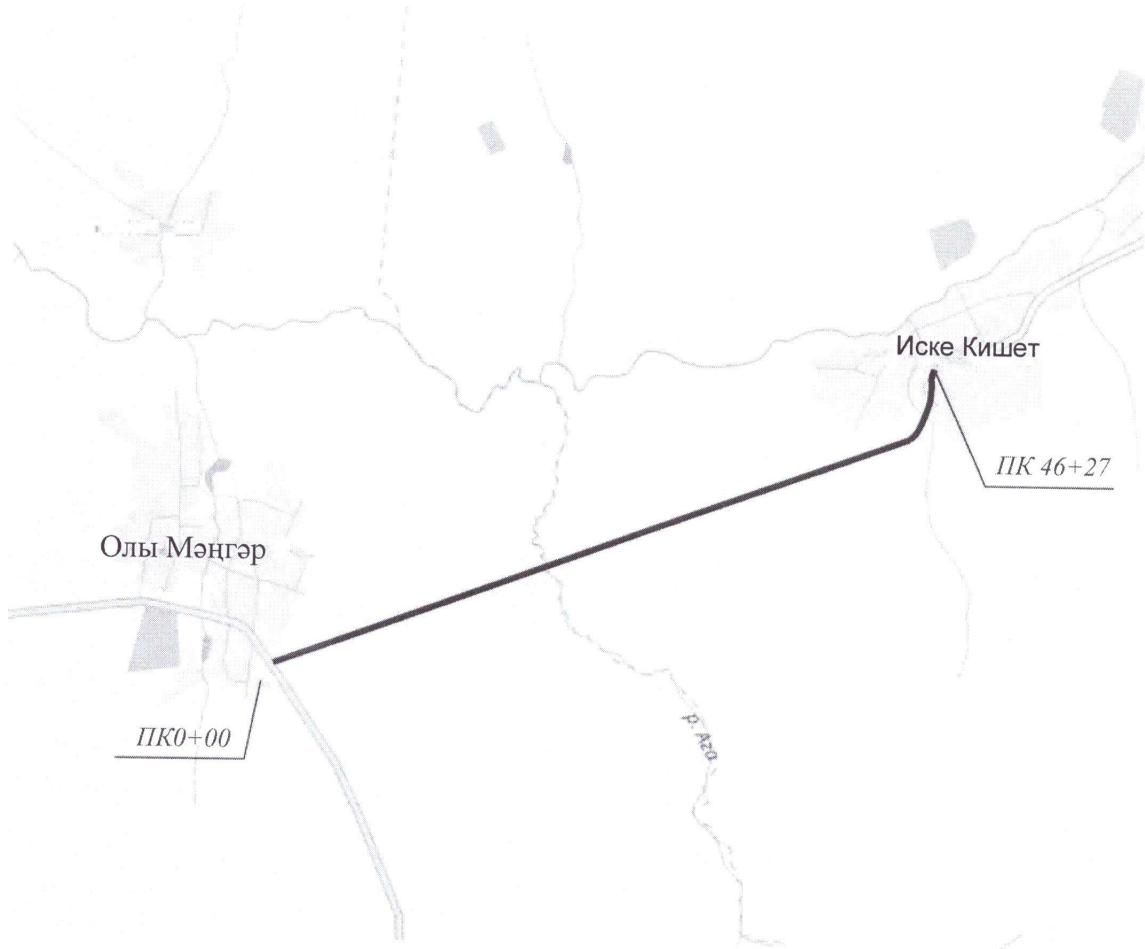
	<p>18.2. Смета бәясен проект смета документациясе чыгарылган вакытта агымдагы бәяләрдә ресурс ысулы белән билгеләргә;</p> <p>18.3. Татарстан Республикасы Стройценада исәпкә алынмаган кулланылган материаллар һәм механизмнар бәясе, "Татарстан Республикасының Төзелеш һәм архитектура өчен дәүләт экспертиза һәм бәяләү бүлеге" дәүләт автоном институты белән килештерергә;</p> <p>18.4. ССР бүлекләре исемнәрен Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2008 елның 16 февралендәге 87 номерлы карары нигезендә кабул итәргә;</p> <p>18.5. Аерым смета белән аларның хужаларына баланска тапшырылырга тиешле инженерлык коммуникацияләрен яңадан урнаштыруга чыгымнарны аерып күрсәтергә;</p> <p>18.6. Сметада исәпкә алынмаган материалларны ташу чыгымнарын исәпкә алырга;</p> <p>18.7. Материаллар бәясеннән ССРда күрсәтелгән кире кайтару суммаларының күләмен локаль катнашмалар киселешендә жыелма ведомостьта ажлатырга;</p> <p>18.8. Нигезләмәне күрсәтеп, МДС 81-35.2004 нигезендә башка чыгымнарның составын һәм күләмен кертәргә;</p> <p>18.9. Титуллы вакытлы биналар һәм корьлмалар (ВЗиС) төзүгә акча күләме, төзелешне оештыру проектында эш төрләре һәм күләмнәре исемлеген нигезләп һәм күрсәтеп, ГСП нормалары буенча билгеләнә.</p> <p>18.10. Эшчеләрне ташу чыгымнарын ПОС (МДС 81-35.2004 п.9.3 нче кушымта) нигезендә исәпләп салырга.</p> <p>18.11. Кирәк булганда, жыелма смета исәбенә кертәргә (ССР):</p> <ul style="list-style-type: none"> - авторлык күзәтчелегенә чыгымнар; - килешүләр, техник шартлар алуга, кызыксынучы оешмалардан чөлтәргә тоташуга чыгымнар; - алынмаган табышны бәяләү; - авыл хужалыгы житештерүчеләренә китерелгән зыянны каплау буенча компенсация; - кабул итү диагностикасы. <p>18.12. смета исәбе буенча локаль ресурс:</p> <p>1. "Нигезләү" графасында:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эшләрне башкаруның катлауландыручы факторлары булган очракта, шифрдан соң, эшләрне житештерү шартларын исәпкә алуы дәүләт смета нормативларының гомуми нигезләмәләренен тиешле пункттын, эшләрне башкару шартларын исәпкә алуы башка норматив документларның кыскача нигезләвен күрсәтергә; <p>2. "Исем" графасында:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эшләрнең исемен тулысынча, кыскартуларсыз, катнаш нормалар жыентыгы нигезендә күрсәтергә; - ПОС бүлегендә эшләрне житештерүнең катлауландыручы факторлары булуын һәм йөк һәм йөкләрне ташуны исәпләүне язарга, төзәтү коэффициентының тулы исемен, бу коэффициентның зурлыгын, шулай ук нормаларны һәм чыгымнарны күрсәтергә; <p>- Һәр бәядә "ПР һәм СП белән барлыгы" дип күрсәтергә.</p>
--	---

19. Төзелешне башлау елы	Дәүләт контракты нигезендә
20. Проектны эшләүне тәмамлау сроклары	Дәүләт контракты нигезендә
21. Заказчыга тапшырыла торган документациянең нөсхэләре саны	<p>21.1. 7 нөсхә, моннан тыш, аңлатма язуы, төп эш сызымнары, смета документациясе, эшләр күләме ведомостен Заказчыга электрон рәвештә жиберергә;</p> <p>21.2. Заказчының техник бүлегенә техник - икътисади параметрларны (категориясе, озынлыгы, машина үтү киңлеге, юл киеме конструкциясе, янәшәләшүләр һәм кисешүләр санын, юл киеме конструкциясен күрсәтеп, махсус рәсмиләштерелгән белешмә, аларның характеристикалары булган ясалма корымалар булуын, янадан корылырга тиешле инженерлык коммуникацияләре булуын (шул исәптән саклау футлярлары жайланмасы) һәм схема (ситуацион план) картасын, объектта төзү-монтаж эшләренә бәясе һәм автомобиль юлының бәясе күрсәтеп, аерым рәсмиләштерелгән белешмә тәкъдим итәргә.</p>
22. Заказчы	«Главтатдортранс» ДКУ

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында
Арча - Олы Өтнә - Иске Кишет автомобиль юлын
төзү схемасы

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БУС ВУНДАНДА «АРЧА - ОЛЫ ӨТНӘ - ИСКЕ

Шартлы билге:

Проектлана торган а/ю

Би

№ док Имза Датасы

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АРЧА ҺӘМ ӨТНӘ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОННАРЫНДА АВТОМОБИЛЬ ЮЛЫН ТӨЗҮ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

**1. Территорияне планлаштыру документларын һәм ул кабул ителгән документларны эзерләү
турындагы карарның реквизитлары**

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» гомуми кулланылыштагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлын төзү максатларында территорияне планлаштыру проекты «ИнститутАгроТрансПроект» ЖЧЖ 2014 елга проект-тикшерү эшләре планы нигезендә, Татарстан Республикасы министрлар кабинетының 2016 елның 10 декабрендәге 916 номерлы карары, шулай ук Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Олы Мәңгәр авыл жирлегенә башкарма комитетының Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» автомобиль юлын төзү өчен территорияне планлаштыру һәм чикләү проекты буенча проект документациясен эзерләү турында 2017 елның 06 июнендәге 13 номерлы карары һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының 2017 елның 02 июнендәге 67 номерлы килештерү хаты нигезендә эшләнә.

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» автомобиль юлы төзелешенә проект документациясе «Главтатдортранс» ДКУ биргән проект документациясен эшләүгә 76 нчы бирем буенча эшләнә.

Объект урнашкан урын: Татарстан Республикасы, Арча һәм Өтнә муниципаль районнары, Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегенә, Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегенә.

Норматив хокукый һәм норматив-техник документлар:

1. Россия Федерациясе Жир кодексы 25.10.2001 № 136-ФЗ;
2. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы бәяләмәсе;
3. «Жир төзелеше турында» 2001 елның 18 июнендәге 78-ФЗ номерлы Федераль закон;
4. «Дәүләт күчмәсез милек кадастры турында» 2007 елның 28 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон;
5. «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2007 елның 8 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;
6. СП 42.13330.2011 Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП 2.07.01-89* актуаль редакция.

**2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен башлангыч мәгълүматлар һәм
шартлар**

Башлангыч материаллар һәм документлар сыйфатында түбәндәгеләр файдаланылды:

- Татарстан Республикасы буенча «ФКП Росреестр» ФДБУнең жир кишәрлекләре турында кадастр өземтәләре;
- автомобиль юлы төзү буенча алдан проект карарлары ясалган территориянең топографик планы;
- М 1: 1000 топографик сурәт нәтижәсе;
- 2017 елда «ИнститутАгроТрансПроект» ЖЧЖ тарафыннан башкарылган инженер-геодезия,

инженер-геология, инженер-экология, инженер-гидрометеорология һәм икътисади тикшеренүләр турында хисаплар;

Планлаштыру проекты эшләнүнең максаты: территорияләрнең тотрыклы үсешен тәмин итү, планлаштыру структурасы элементларын бүлү, автомобиль юлы төзү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләренен чикләрен билгеләү.

3. Төзекләндерүнең климат, географик һәм инженер-геологик характеристикасы, урынның рельефы, табигый процесслар, табигый һәм ясалма каршылыклар турында мәгълүматлар

Физик-географик шартлар

Эш урыны ике район чигендә урнашкан - ПК0+00 дан ПК16+60 ка кадәр - Этнә районының көнчыгыш өлешендә, ПК16+60 - ПК46+27 белән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районнарының көнбатыш өлешендә.

ПК0+00 трассасы башы «Арча - Олы Этнә» автомобиль юлыннан төшкәндә урнашкан һәм 41+00 га кадәр авыл хужалыгы жирләре буйлап уза. ПК 41+00 һәм ПК трассасы ахырына кадәр 46+27 участогы Иске Кишет авылы буенча уза.

ПК 0+00 - Проектлана торган автомобиль юлы «Арча - Олы Этнә» автомобиль юлыннан аерыла. Гамәлдәге полотноның биеклеге 0.8м.

ПК 0+00 - ПК 40+77 - Жир өслеге юк.

ПК 40+77 - ПК 41+00 - Жир өслеге туфрактан тора. Өслек капланмаган.

40+40 - ПК 41+10 - уң яктан юылган, тирәнлеге 2м га кадәр.

ПК 41+20 - ПК 42+80 - Жир өслеге туфрактан тора. Өслек капланмаган, биеклеге уртача 0.9м, өслеге юк.

ПК 42+80 - проектлана торган күчәр жир өслегеннән төшә.

43+44 - ПК 44+80 - проектлана торган автомобиль юлы ферма территориясе буйлап уза.

ПК 42+80 - ПК 45+90 - Жир өслеге юк.

ПК 45+90 - ПК 46+27 - Жир өслеге туфрактан тора. Биеклеге уртача 0.9м, өслеге юк.

ПК 40+32 ж/б торба Ø1.20 L=13.2м (күчәрдән уңда).

Рельеф һәм геоморфология

Арча һәм Этнә районнары «Нократ-Кама калкулыгы» дип аталган геоморфологик өлкәгә, аның «Идел-Нократ платосы» буларак аерылып торган өлешенә карый. Өлкә шактый бүлгәләнгән рельефлы, сулыклар (Казанка - Ашыт елгалары арасында) 160-200м тамгасына кадәр, һәм 75-80м лы сулык белән характерлана. Арча районының төньягында эре тектоник структуралы тармаклар - Нократ катламы рельефында яхшы күзәтелә, аның иң биек ноктасы Ашыт елгасының югары агымында 266 м га җитә. Районда калкулыкларның түбәнәюе, тулаем алганда, көньяк юнәлештә, Казансу елгасы үзәнендә күзәтелә, бу үзәнлек регионда иң зур һәм борынгы сулык булып тора, шуңа күрә өске пермь токымнарына (P2) тирән кереп урнашкан.

Эзләнүләр участогы Симет һәм Ага елгасы (Симет елгасы кушылдыгы) тугайлары чикләрендә урнашкан. Жир өслеге төньяк юнәлештә, Симет елгасына юнәлгән. Участок рельефы эрозия - денудацияле, яргылаш дулкынлы, абсолют билгеләре 123,70 м.154,22 м. (трасса үзәге буенча). Рельеф тамгасының чагыштырма артуы 30,52м тәшкил итә.

ПК 1+16, ПК14+57, ПК26+60, ПК31+30, ПК 36+05 трассаны көньяктан төньякка таба коры үзәннәр кисеп үтә. Коры үзәннәр битләре үләнле һәм куаклы үсемлекләр белән капланган, сөзәк (тау битләре) текәлеге

20 дән 40 ка кадәр), кисемнен тирәнлеге 1,5 дән 3,0м га кадәр, кашлыклар арасы 10нан 20м га кадәр.

ПК да 16+76 трассаны көньяктан төньякка таба ярлары тэбәнәк, сөзәк (1,0-1,5м. га кадәр), симметрияле үзәнлеккә ия булган Ага елгасы кисеп үтә. Елга үзәне бик нык бормалы меандрлы формада. Елганың киңлеге планлаштырыла торган кичү урынында 2,0м, тирәнлеге - 0,4м. Тугай ике яклы, үлән-куак үсемлекләре белән капланган.

Реконструкция тикшеренүләре барышында ПК да 16+40 - ПК 17+60 территориясе (күбесенчә, Ага елгасының уң як өлешендә) сазлыклану ачыкланды. Сазлыклануның төп сәбәбе - өстән табигый су агып төшү бозылу.

Сазлыклану һәм су ташу процессларыннан тыш, ташу вакытында тугайларны су басуны да билгеләп үтәргә кирәк.

ПК да 40+33 юл трассасы көньяктан төньякка таба сузылган ерымны кисеп үтә.

Ерым У-сыман аркылы профильле, төбе аз гына бөгелгән, бите сөзәк һәм кашлыклары бар. Ярлары кабарынкы һәм аерым агачлар, үлән - куаклык үсемлекләре белән капланган.

Планлаштырылган кичү урынында кашлыклар арасындагы ерымның киңлеге 120м, тирәнлеге - 5,60 см, төбе (төплекләр) - 5 -10м.

Төбе буйлап, үзәнлектә чишмә ага, аның аша Ø1.20, L=13.2м тимер бетон торба салынган. Тальвег 40-50% ка куаклык һәм агачлар белән капланган.

Ерым аша чыгу өчен жир өеменнән торган дамба файдаланыла. Жир өеме биеклеге 5,60м тәшкил итә.

Эш башкару участогында автомобиль юлының ике ягы буенча да авыл хужалыгы культуралары үсә.

Коры үзәннәр аша чыгу урыннарында - күпеллык үләннәр һәм куаклыклар, ялгыз агачлар үсә.

Климатны тасвирлау

Арча һәм Этнә муниципаль районнары территориясенә климат характеристикасы «Татарстан Республикасы гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ФДБУ һәм башка чыганақлардан (Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы, 2011; Татарстан Республикасы Ландшафты, 2007) алынган яқындагы метеостанцияләр белешмәләреннән файдаланып төзелде.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 20 февралендәге 134 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы нигезендә Арча һәм Этнә муниципаль районнары кышкы салкын, жылы һәм мул явым-төшемле уртача континенталь климат белән характерлана торган IV климат районында урнашкан. Еллык радиация көньяк-көнчыгыштан көнбатышка һәм төньяк-көнбатышка таба 3900-3800 мДж/м² чикләрендә.

1 нче таблица

Һаваның уртача айлык һәм еллык температурасы, °С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
-11,6	-11,3	-4,9	4,5	12,5	17,3	19,3	16,3	10,8	3,2	-4,7	-9,8	3,5

Явым-төшемнең күп өлеше жәйге айларга туры килә. Июнь-июль айларында уртача 132,9 мм явым-төшем (2 нче таблица). Бер елда 530 мм явым-төшем була. Район территориясендә явым-төшем күләме көнчыгыш юнәлештә арта. Елның жылы вакытында явым-төшем уртача 209 мм, районның көнчыгышында - 314 мм.

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме (мм)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
38,6	28,8	24,3	31,5	36,0	67,1	65,8	59,3	48,6	48,1	42,3	40,0	530,4

Жэй һәм, гомумән алганда, ел буе жыл көнбатыш һәм көньяк-көнбатыш юнәлешләрдә исә.

Жэйге чорда жылнең тизлеге минималь һәм 2,6-3,0 м/сек тәшкил итә (3 нче таблица, 1 нче рәсем).

3 нче таблица

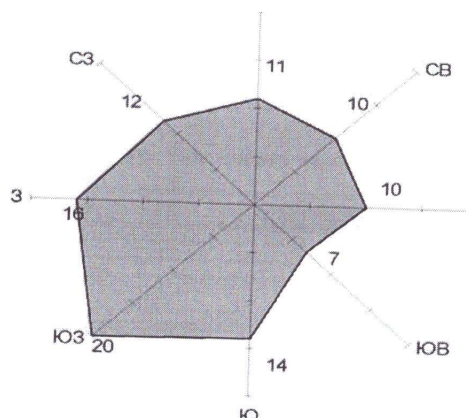
Жил һәм штиль юнәлешләренең кабатлануы, %

ай	С	СВ	В	ЮВ	Ю	көнъяк-	З	СЗ	штиль
I	7	7	7	9	22	23	15	10	1
II	10	7	8	19	25	15	15	8	2
III	8	8	9	9	20	23	14	9	2
IV	9	10	14	9	16	19	13	10	1
V	16	12	10	5	11	19	14	13	1
VI	12	13	13	7	12	17	14	12	1
VII	16	15	13	7	9	14	13	13	2
VIII	16	13	10	6	10	15	15	15	1
IX	12	9	11	8	13	18	16	13	1

X	10	7	5	5	15	23	20	15	1
XI	7	8	7	8	18	24	17	11	1
XII	6	5	8	9	20	25	19	8	3
ел	11	10	10	7	14	20	16	12	2

мм.

Ландшафт һәм туфрак катламы

1 нче рәсем. Жил юнәлешләре кабатлану буенча жыл исү

Жилнең уртача айлык тизлегә еллык тирбәлешенә караганда зуррак амплитудага ия. Алар 2,6 дан 3,5 м/с ка кадәр була.

Октябрь ахырында беренче кар ява, ә 15-17 ноябрьдән тотрыклы кар катламы ята. Елның салкын вакытында 122 мм явым-төшем була. 140-155 көн кар ява. Кыш эчендә туфрак уртача 90 см га туңа. Кар катламының биеклегә төньяк юнәлештә 35 тән 45 см га кадәр арта, мартның икенче декадасында карның тыгызлыгы 0,30, ә кардагы су запаслары - 120 тирәсе.

Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы материаллары нигезендә Арча һәм Өтнә муниципаль районнары бореаль ландшафт зонасы тайга асты ландшафт подзонының Казан биеклегә ландшафт зонасында урнашкан.

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнары муниципаль районнары табиғат-авыл хужалыгы районлаштыруы нигезендә Урал алды урман-дала зонасы провинциясенен уртача соры-урман округына керәләр.

Районнар территориясендә ачык соры урман, кәсле-көлсу, соры урман (8,1%), көрән-соры урман-дала (7,3%) һәм тугай кәсле (4,2%) туфрак киң таралган. Селтеләнгән һәм көлсуланган аз куәтле һәм уртача куәтле кара жир аз таралган (Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы, 2011).

Эзләнү участогында Татарстанның туфрак картасы нигезендә (1985 ел) ачык соры урман туфракгы таралган.

Геологик төзелеше

Арча һәм Өтнә муниципаль районнары территорияләренең геологик төзелешендә пермь, неоген һәм четвертичный катламнар бар. Пермь катламы аеруча зур үсеш алган. Неогеннар һәм четвертичный токымнар азрак таралган.

Пермь системасы югары катлам утырмаларыннан тора. Өске катлам башлыча Казан һәм татар яруслары белән аерылып тора.

Казан ярусы бик аз таралган (Казансу елгасының уң ярында, урта агым участогында). Ярус төзелешендә диңгез, лагуна-диңгез карбонат-терриген ясалмалары һәм яр бие-континенталь, күбесенчә терриген кызыл төстәге катламнар катнаша.

Районнар территориясендә татар ярусы бөтен жирдә киң таралган һәм түбән татар катламының уржум сериясеннән тора. Уржум сериясе сулыкларда ята.

Неоген катлам Казансу елгасы һәм аның кушылдыклары палеокушылудан ясалган.

Четвертичный катлам (Q) элювиаль-делювиаль һәм аллювиаль генетик типлары үз эченә ала.

Элювиаль һәм элювиаль-делювиаль катлам сулыклар һәм сулыклар яны чехолы рәвешендә таралган, шулай ук елга үзәннәре битләре нигезендә шлейфлар барлыкка китерә. Катлам составы латераль юнәлештә тотрыклы түгел, чөнки алар ялган токымнар исәбенә формалашкан. Кушылмалар балчык һәм известьле балчыктан тора. Сөзәкләренң сулыклар һәм сулык яннарындагы урыннарында катламнар беренче метрларда ята, ә шлейф чикләрендә - 5-20 метрда.

Инженер-геологик шартлар

Эзләнүләр участогының геологик төзелешендә аллювиаль-делювиаль катламнар катнаша, алар өстән бай (tQIV) һәм туфрак-үсемлек катламнары (eQIV) һәм балчык белән капланган. Япма токымнар булып уртача пермь катламнары (P2ur) тора, алар мергель һәм известьтән тора, №10-15 скважиналарында ачылган.

Жир өслегеннән 4,0 м-дән 10,0 м-га кадәр тирәнлеккә кадәр тикшерелә торган территориянең геологик төзелеше түбәндәге жылма инженер-геологик киселештән тора (4 нче таблица).

ИГЭ номеры	Грунтны тасвирлау	ИГЭ куәте, м	
		3	кадәр 4
1	2	3	4
1	Салынган грунт төрле, озак яткан, коры ысул белән салынган, каты, жинел, тузанлы, утыру, күперми торган балчыктан тора, 2,7 М тирәнлектәге 20 нче скважинада. 5 процентка кадәр органик матдәләр катнашмасы белән каты, авыр, тузанлы, органик матдәләр катнашкан, катлам төбөндә куәте 1,0 м булган кара туфрак №20,24 скважиналарда ачылган.	1.0	5.6
а	Туфрак-үсемлек катламы. №1-19,23 скважиналарда ачылган.	0.2	1.1

2	Балчык коңгырт, каты, жиңел, тузанлы, утырган, зур тишекле, уртача бүртә торган, 6% ка кадәр органик матдәләр белән. 17,18,18а,19 нчы скважиналарда ачылган.	1.5	2.4
2 а	Балчык коңгырт, каты- ярымкаты, жиңел, авыр, тузанлы, бүртми торган, гумус катнашмалары белән. 1-9,23,24 нче скважиналарда ачыла.	0.9	3.7
2ап	Балчык - соры, каты- ярымкаты, жиңел, авыр, тузанлы, 5% ка кадәр органик матдәләр белән . №5-7,6а,11-19,13а,16а,23,24 скважиналарда ачыла.	0.3	3.1
2б	Балчык коңгырт, тыгыз, жиңел, авыр, тузанлы. №1,1а2-4,16,16а,17,18,18а,19 скважиналарда ачыла.	0.7	2.6
2б	Балчык соры-көрән, тыгыз, авыр, тузанлы, 5% ка кадәр органик матдәләр кушылган. №8,9,21,22 скважиналарда ачыла.	1.1	1.5
2вп	Балчык соры, йомшак, жиңел, авыр, тузанлы, 5% ка кадәр органик матдәләр белән. №8,9 нчы скважиналарда ачыла.	2.0	2.0
2гп	Балчык соры, караңгы-соры, жиңел, тузанлы, 5% ка кадәр органик матдәләр белән. №8,9 скважиналарда ачыла.	2.3	2.3
3	Известьташ урта пермле, ачык соры, көчле жилләннгән, ныклыгы түбән, сусыз, уртача дәрәжәдә жилләннгән, чиста, 0,3-0,4м га кадәр куәте булган юка мергель һәм алевролит катламлы. №№ 20-22 скважиналарда су йөртүчән известьташ бар. 10,11,20-22 нче скважиналарда ачыла.	1.1	3.6
4	Мергель урта пермле, ачык соры, соры, балчыклы, көпшәк, сусыз, түбән ныклыклы, аз гына известьташ һәм 0,3-0,4м куәтле алевролит катламлы. 10нчы скважинада - 0,4м су йөртүчән известьташ катламы. №10-15,20-22 скважиналарда ачылган.	1.0	3.6

Инженер-геологик шартларның катлаулылыгы категориясе буенча эзләнү майданчыгы III төргә карый

11-105-97 нче өлеш Б. Участок төзелешнең 1 нче кушымтасы нигезендә объектның геологик тирәлек белән үзара хезмәттәшлеге өлкәсендәге түбәндәге табигый факторлар белән характерлана:

- 4 тән артык ИГЭ корылманың әйләнә-тирә мохит белән үзара хезмәттәшлеге зонасында;
- майданчык берничә геоморфологик элемент чикләрендә урнашкан;
- өслеге сөзәк дулкынлы;
- катламнарның куәте сузылу буенча сакланган;
- «үзенчәлекле» һәм «йомшак» грунтлар булу;
- грунт сулары скважиналарда ачылган.

Гидрогеологик шартлар

Тикшерелгән кисем чикләрендә тикшерү майданчыкларының гидрогеологик шартлары 4,0 дән 10,0м га кадәр ике су йөртүчән горизонт булуы белән характерлана (бораулау эшләре башкарылган вакытка - 2017елның мае).

Беренче аллювиаль-су йөртүчән горизонт Ага елгасының тугаена һәм елга үзененә тоташкан. 16+27 -

ПК да 16+67 нче номерлы скважиналарда 4.50-4.70м тирэнлектә урнашкан 8,9 номерлы скважиналарда очрый. Бу 119.20-120.30м (БС) тамгасына туры килә, барлыкка килү датасы 29.05.17 ел. Билгеләнгән дәрәжә 3.0м тирэнлектә теркәлгән, бу - 120.70-122.20м (БС) тамгасына, 29.05.17г урнашу датасына туры килә.

Су сыйдырышлы токымнар булып йомшак эрүчән 2вп,2гп номерлы ИГЭ органик матдәле йомшак һәм сибелүчән балчык тора. Дүртенче катлам балчык каты 2бп ИГЭ сузылмаган, шуңа күрә ул локаль су тоту өчен хезмәт итә.

Сулыклы катлам калынлыгы 6,2м га кадәр житә.

Жир асты суларының горизонты катнаш атмосфера-су басудан тора: атмосфера явым-төшемнәренән инфильтрациясе, су асты суларын тоту.

Жир асты су йөрү комплексы сусыз һәм гидравлик комплекс Ага елгасындагы су өсте тигезлеге белән үзара бәйләнгән (Ага елгасына су кисеме эзләнүләр вакытында 122.44 абс тәшкил итә. БС).

Грунт суларының биюклеге арту кар эрү, яңгыр яву һәм ташу вакытында Ага елгасына вакытлыча су тутула бәйле. Ташу вакытында Ага елгасындагы су биюклегенән төп тирбәнеше күзәтелә.

Икенче су йөрү горизонты түбәнуржум карбонат-терриген комплексына (P2ur1) туры килә һәм ПК да 17+80, ПК40+33 нче номерлы житештерүдә 2.6 - 6.8 метр тирэнлектә 126,15-126,90м (БС) абсолют тамгалары белән ачылган. Билгеләнгән дәрәжә 1.9 - 6.0м тирәнлекләрдә 126,95-127,50м (БС) абсолют тамгалар белән теркәлгән.

Су сыйдырышлы грунтлар - көчле жылләнган известьташ, түбән ныклыклы, уртача жылләнган, ИЭ№ 3 ярыклы һәм балчыклы мергель, түбән ныклыклы, ИГЭ№4 сулы известьташ катламлы.

ИГЭ№4 мергельләре жир асты суларына локаль су үткәргеч булып тора.

Су калынлыгы 0.6 дан 1.2м га кадәр тәшкил итә.

Суның тирәнлеге ел фасылларына карап үзгәрә һәм явым-төшемнең күләме белән тыгыз бәйләнгән. Минималь дәрәжә февраль-мартта билгеләп үтелә. Комплексны туклану атмосфера явым-төшемнәренән инфильтрацияләү исәбенә гамәлгә ашырыла. Йөкләнеш елга үзәннәренән аскы өлешләрендәге күпсанлы чишмәләр рәвешендә, шулай ук түбән сулы горизонтларга агып төшүче сулар хисабына тормышка ашырыла.

Жир асты суларының химик составы сулар буенча гидрокарбонат, кальций-натрий, минерализациясе 0,9 г/л булган төче сулар, нейтраль (рН = 6,8-7,1), - 6,16 -8,42 мг-экв/л (карбонат).

Күпчелек очракта, жир асты сулары су үткәрми торган бетонның барлык маркаларына карата агрессив түгел. Тимер-бетон конструкцияләр арматурасына йогынты ясаганда, кислородны ирекле файдаланганда, уртача агрессив, даими майлаганда - агрессив булмаган (табл. Г.2 СП 28.13330.2012).

Жир асты суларының металл конструкцияләргә агрессив йогынтысы дәрәжәсе уртача агрессив дип бәяләнә (табл. Х.3 СП 28.13330.2012).

Кабельнең кургаш тышчасына карата водород күрсәткече буенча жир асты суларының корпоратив агрессивлыгы түбән дип бәяләнә, гомуми катылыгы буенча - түбән;

Кабельнең хлор-ион торышы буенча алюминий тышчасы - уртача, водород күрсәткече буенча - түбән (5 нче табл. 9.602-2005).

Жир асты суларына химик анализ нәтижеләре 10.4 нче кушымтага китерелде.

И кушымтасы нигезендә, II СП 11-105-97 өлеше, ПК 0+00 буенча ПК 15+50 буенча урнашкан күзәтү участогы, ПК 18+20 белән ПК 40+60 буенча 27, ПК 40+60 белән 46+ 27 - III-А категориясенә карый - ул геологик, гидрогеологик, топографик һәм башка табигый торышка туры килми.

Типогранизация критерийлары буенча 8.1.5 п. һәм И СП 11-105-97 нче кушымталар нигезендә, II өлеш, ПК 16+76 (скв. №8,9), ПК 17+85 (скв. №10), ПК 40+20 - ПК 40+50 (скв. № 20-22), I-А-1 районына даими су баскан табигый шартларда ($H_{кр}/H_{ср} \geq 1$) проектлана торган автомобиль юлы территориясә керә. Су басу биеклеге сулы горизонт өстеннән күтәрелү сәбәпле, 1 нче схема буенча үсә, ул сезонлы һәм күпьяллык тирбәлешләр кичерә.

Грунтның физик-механик үзлекләре

Лаборатор эшләр тарафыннан билгеләнгән грунт үзлекләренең кинлектәге үзгәрүчәнлеген анализлау нәтижәсендә проектлана торган автомобиль юлының геологик тирәлек белән үзара тәэсир итешүе өлкәсендә I инженер-геологик элемент (ИГЭ) бүленә. Бүленгән инженер-геологик элементларның физик-механик үзлекләренә характеристика 5-14 нче таблицаларда китерелә.

ИГЭ№1а ның үсемлек катлавы, органик матдәләрнең югары булуы белән бәйле рәвештә рекультивацияләү максатларында файдаланырга тәкъдим ителә.

Бүленгән инженер-геологик элементларның һәм аларның үзара мөнәсәбәте инженер-геологик киселештә күрсәтелде (11.3,11.4 нче кушымта), ә грунтның физик-механик үзлекләренә норматив-исәп күрсәткечләре 15 нче таблицада күрсәтелде.

Грунтның компрессион сынаулары 0,25МПага кадәр йөкләнеш һәм аннан соңгы су белән туену вакытында башкарыла. Деформация модуленең хисабы 0,0-0,25 мп йөкләнеш интервалында башкарылды.

4. Проектлана торган автомобиль юлы территориясә буенча узу вариантларын тасвирлау, сайлап алынган трассаның вариантын нигезләү

Планлаштырганда Этнә муниципаль районы Олы Мәңгәр авылыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Иске Кишет авылына кадәр туры юнәлештә автомобиль юлы үтү варианты каралды.

5. Автомобиль юлының исемен, билгеләнешен, башлангыч һәм соңгы пунктларның урнашу урынын күрсәтеп, планлаштырылган урнаштыру турында белешмәләр

Арча - Олы Этнә - Иске Кишет автомобиль юлы ПК0+00 һәм ПК16+60+60 Олы Мәңгәр авыл жирлегә

жирләре буйлап Этнә муниципаль районының көнчыгыш өлешендә, ПК16+60+27 буенча Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының көнбатыш өлешендә Яңа Кишет авыл жирлегенә буйлап уза.

Проектлана торган автомобиль юлы 4,627км озынлыкта. ПК0+00 трассасы башы Арча - Олы Этнә-Иске Кишет автомобиль юлыннан төшкәндә урнаша. ПК 46+27 трассасының ахыры Иске Кишет авылында а/б өслек чигендә урнаша. Проектлана торган трасса буенча 2 борылыш почмагы бар.

Өлеге автомобиль юлы буенча авыл хужалыгы продукциясен, халык куллану товарларын, төзелеш йөкләрен ташу гамәлгә ашырылачак. Өлеге юл буйлап хәрәкәт итүче транспортның иң зур төре - жиңел автотранспорт. Автомобиль юлыннан үтү яхшыргач, пассажир транспорты хәрәкәте артачак.

«Олы Этнә – Арча- Иске Кишет» автомобиль юлыннан ПК0+00 2 читкә чыгу, ПК9+30 һәм ПК32+23 басу тбелән кисешү; ПК41+21 басуга, ПК43+20 урамга, ПК45+07 үлчәүгә, ПК45+85 урамга, ПК46+12 үлчәүгә керү каралган.

6. Автомобиль юлының төп техник-икътисади характеристикасы

Проектлана торган автомобиль юлы 5 нче категориягә карый. Автомобиль юлы участогы төзелешенен төп техник параметрлары проект документациясен эшләүгә бирелгән бирем нигезендә билгеләнгән категория 34.13330.2012 «Автомобиль юллары» һәм «Автомобиль юлларының геометрик элементлары» ГОСТ Р 52399-2005 нигезендә билгеләнде, түбәндәге таблицада күрсәтелгән:

5 нче таблица.

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Саны
1	Юл участогы категориясе		5
2	Проектлана торган участокның озынлыгы	км	4,627
3	Өслек тибы		жиңеләйтелгән
4	Хәрәкәтнең хисап тизлеге	км/сәг	60 (40)
5	Борылыш почмаклары саны	данә	2
6	Жир өслегенең киңлеге	м	8,0
7	Хәрәкәт полосалары саны	данә	2
8	Хәрәкәт полосасының киңлеге	м	2,25
9	Юл өлешенең киңлеге	м	4,5
10	Юл читләре киңлеге:	м	2x1,75

11	Авышлык: - юл өлеше - юл читләре	%0	20 40
13	Кабарынкы сызыкның иң кечкенә радиусы	м	2843
14	Эчкә кергән сызыкның иң кечкенә радиусы	м	1800
15	Максималь озынча авышлык	%	67

7. Кече ясалма корылмалар турында белешмэләр

Коры үзәннәрне үтү өчен ПК1+17, ПК26+45, ПК31+32 гә керү өчен 1,5м лы түгәрәк сырлы торбалар проектлана. ПК14+68 коры үзәндә 2,0м тишкеле түгәрәк сырлы торба проектлана. Сырлы торбаларның баш өлеше 2 тип буенча кабул ителгән (кырые жир өеменә параллель рәвештә киселгән). Торба керү һәм чыгу урынында өслек ярыкларын, керү һәм чыгу юлларын монолит бетон белән ныгыту каралган. Чыгу юлында су агу тизлеген киметә торган таштан ясалган жайланма урнаша.

Коры үзәндә ПК36+20дә түгәрәк сырлы 1,2м лы торба проектланган. Сырлы торбаның баш өлеше 1 тип буенча кабул ителгән (вертикаль киселештән чыгып тора). Торба керү һәм чыгу юлында өслек ярыкларын, керү һәм чыгу юлларын монолит бетон белән ныгыту каралган. Чыгу юлында су агымы тизлеген киметә торган таштан ясалган жайланма урнаша.

ПК40+34 та 1,2м торба бар (кара "Гамәлдәге ясалма һәм махсус корылмалар буенча дефектлар Жыелма басмасы"), торба сүтелергә тиеш, яна турыпочмаклы тимер-бетон торба белән ПК40+31 дә 2,0x2,0м тишеп чыгарырга тиеш. Торба монолит фундаментта (3 нче тип) В20, F200, W6 бетоннан тоташ М800 вак ташта ясала. Торба башлары 20 градуслы ачылгычлар белән борылма жайланмалы. Откос стеналары жыелма (ачылгычлар) В20, F300, W6 бетоныннан, М800 вак ташка куела. Катлам откосларын ныгыту - В20, F200, W6 монолит бетоныннан М800 вак ташка куела Чыгу юлында су агымы тизлеген киметә торган таштан ясалган жайланма урнаштырыла.

ПК45+65 та түгәрәк тимер-бетон торба 2x0,5м һәм ЩПС С-4 М-800 вак ташка куела. Торба чыккан территорияне планлаштыру каралган. Проектлана торган автомобиль юлыннан сул якта урнашкан гамәлдәге торба алынырга тиеш.

ПК 16+58 автомобиль юлы көньяктан төньякка таба Ага елгасы аша уза. Проект буенча «Алексинстройконструкция» ААЖнең катламнан чыга торган вертикаль киселешле күп катлы конструкцияләрдән торба төзү каралган. Су үткәргеч торбалар салу урынында проект буенча агачларны, куакларны һәм вак агачлыкларны кисү каралган.

Торба киселеше гидрологик исәп-хисап һәм алынган чыгым буенча 34,25 м³/сек билгеләнгән. Торба киселеше майданы 15,39м² тәшкил итә. Проект документациясе металлдан сырлы конструкцияләрдән корылма төзүне күздә тотта.

Төп төзелеш параметрлары:

- корылма схемасы 6,3м 3,13м;
- пролетлы төзелеш конструкциясе - «Алексинстройконструкция» ААЖ житештергән корыч сырлы корылманың озынлыгы (ростверканың арткы кырые буенча) - 14,79 м;
- корылманың автомобиль юлы күчәре белән кисешү почмагы - 90°;
- сырлы металл калынлыгы - 5мм (ГОСТ 19903-74);
- субай - типлаштырылган проект буенча С9-35Т7 3.500.1-1.93;
- бер терәктәге субай саны - 18 данә (ике рәтле терәкләр).

Конструкция «Алексинстройконструкция» ААЖ фирмасының аерым күп катлы сырлы металл элементларынан жыела, аның калынлыгы 5мм, профиле 150x50мм.

Сырлы металл конструкцияләренең имин эшләвенең нигезен сыгылмалы металл тышча һәм әйләнә-тирәдәге грунтның тиндәшлеге тәэмин итә. Корылма терәкләре - монолит тимер-бетоннан, субайлар белән ике рәтле С9-35Т7 проектка карата 3.500.1-1.93 кулланыла. Субай В35 F300 W6 классындагы монолит тимер-бетоннан. Бетонлаганда терәкләргә анкер болтлары куела, аларга терәк швеллерлар аша аркалы корылманың конструкцияләре беркетелә. Терәкләрне үсемлекле туфрак белән орыну коррозиясеннән саклау өчен 2 тапкыр кайнар битум белән сылау каралган. Механик зарарланулардан саклану өчен керү юлында сырлы торбаның чыккан өлешен 0,3м калынлыктагы В30 F300 класслы монолит бетоннан ясау каралган.

Керү һәм чыгу урыннарының эчке стеналары М-1000 фр 2,0x1,0м зурлыгындагы 0,2м калынлыктагы М-800 вак ташка куела.

Корылманың керү һәм чыгу урынындагы откосларны ныгыту «Рено» (яки аналог) матрасларынан каралган, алар м-1000 фр. 70150, материал катламы буенча салынган дорнит. Проектта үзәнне ныгыту 0,30 М калынлыктагы м-400 бут ташы белән башкарылырга тиеш.

Төзелә торган автомобиль юлында проектлана торган суүткәргеч торбалар исемлеге

4 нче таблица.

№ п.п.	ПК+ның урыны	Су агымы исеме	Корылманың төре һәм материалы	Киселеш почмагы, градус	Торба		
					тишеге, м	Тулы озынлыгы	нигез тибы
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1+17	коры үзән	метал.сырлы торба	82	1,5	19,20	-
2	14+68	коры үзән	метал.сырлы торба	55	2,0	27,00	-
3	16+58	Ага елгасы	аркалы сырлы торба	90	6,3x3,13	22,79	субайлы
4	26+45	коры үзән	метал.сырлы торба	112	1,5	25,60	-
5	31+32	коры үзән	метал.сырлы торба	85	1,5	20,00	-
6	36+20	коры үзән	метал.сырлы торба	50	1,2	27,00	-
7	40+31	инеш	Турыпоч. тимер	90	2x2	34,49	3
8	45+65	коры үзән	метал.сырлы торба	90	2x0,5	12,24	-

Торбаларның үткәру сәләте СП-33-101-2003 таләпләре нигезендә билгеләнгән. Кору үзән хисап чыгымнары өчен су ташу һәм кар сулары басу ихтималы 3 процент итеп кабул ителде (СП нигезендә 34.13330.2012). Проектлаштырганда шулай ук СНиП 2.02.01-83 «Биналар һәм корымалар нигезләре» һәм СНиП 2.05.03-84* «Күперләр һәм торбалар» файдаланылды.

Проектлау буенча техник карарлар «3.501.3-187.10 серияле 0,5-2,5 м гофром 68x13 һәм 125x26мм гофром белән гофриланган металдан спиральле, 3.501.1-177 автомобиль һәм тимер юллар өчен су үткәру тимер-бетон турыпочмаклы жыелма торбалар, 3.501.1-144 автомобиль һәм тимер юллар өчен су үткәру түгәрәк тимер-бетон жыелма торбалар, 3.501.1-156 кече һәм урта күперләр һәм су үткәру торбалары янындагы сулыкларны, конусларны һәм калкулыкларны ныгыту.» типлаштырылган проектлары буенча кабул ителде.

Жир өслегенә йөрү өлешенән су агызу

Машина юлыннан һәм юл кырыйларынан су агызу аркылы авышлыклыклар ясау хисабына башкарыла.

Урынның дымлылык шартлары буенча тибы - 1.

Жир өслеген өске сулар белән артык юештән саклауны тәэмин итү өчен, проектлана торган юл участогында ян-як кюветлар белән каралган.

Кювет откослары һәм төбе монолит бетон, су төбен вак таш белән каплау, су тизләткеч белән ныгытыла.

Жир өслеген һава торышы һәм башка факторлар йогынтысыннан саклау өчен ярларны ныгыту каралган.

Катлам кырыйларына бер чәчү нормасы буенча үлән чәчеп, 1,10 м үләнле жир катламы ясала.

8. Яңадан корылырга, күчәргә тиешле инженерлык коммуникацияләре турында белешмәләр

Гамәлдәге автомобиль юлы жир өсте коммуникацияләрен дә, жир асты коммуникацияләрен дә кисеп үтә.

Таблица 6.

№	Коммуникация исеме һәм аның юнәлеше	Хужа	Кисешү, якынаю урыны	
			ПК	+
1	2	3	4	5
1	ЛЭП 10кВ 3пр	Идел буе электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААҖ	0	26
2	Жир асты ГСДØ57	«Газпром трансгаз Казан» ЭПУ «Балтач» ААҖ	2	59
3	Элемтә кабеле	«Таттелеком» ХАҖ Арча ЗУЭСы	38	88
4	ЛЭП 0.4кВ 4пр.	Идел буе электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААҖ	43	51
5	Элемтә кабеле	«Таттелеком» ХАҖ Арча ЗУЭСы	42	95

6	ЛЭП 0.4кВ 5пр.	Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ	43	84
7	ЛЭП 0.4кВ 5пр.	Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ	44	25
8	ЛЭП 0,4кВ 4пр.	Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ	44	46
9	ЛЭП 0.4кВ 4пр.	Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ	44	49
10	Элемтә кабеле	«Таттелеком» ХАЖ Арча ЗУЭСы	44	85
11	ЛЭП 0.4кВ 4пр.	Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ	44	98
12	ЛЭП 10кВ 3пр.	Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ	45	64

Автомобиль юлын төзегәндә челтәр хужаларының техник шартлары нигезендә коммуникацияләренә яңадан урнаштыру зарур:

- автомобиль юлы белән кисешкән урыннарда ЛЭП 0,4-10 кВ ны яңадан урнаштыру - Идел бие электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААЖ филиалының техник шартлары;
- автомобиль юлы белән кисешүләр һәм якына урыннарында жир асты газүткәргечләрен яңадан урнаштыру - «Газпром трансгаз Казан» ААЖенең «Балтач» ЭПУ техник шартлары.
- кисешүләр һәм автомобиль юлы белән якына урыннарында элемтә линияләрен яңадан урнаштыру - «Таттелеком» ГАЖнең Арча ЗУЭСы техник шартлары.

9. Автомобиль юлын төзү өчен билгеләнгән һәм бүленгән полосаны тәшкит итә торган жир кишәрлекләре турында белешмәләр, аларны тасвирлау һәм исемлеге

Автомобиль юлын төзү өчен кирәкле жир кишәрлекләре Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегенең авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрендә һәм торак пунктлары жирләрендә урнашкан 16:09:100702 һәм 16:09:100501 кадастр кварталларында 74 652 кв.м тәшкит итә, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегендә 16:10:080401 һәм 16:10:080101 кадастр кварталларында 40 310 кв.м.

13. Автомобиль юлын төзү максатларында тартып алынырга тиешле жир кишәрлекләре (аларның өлешләре), биналар, корымалар турында мәгълүмат, тартып алынган жир кишәрлекләренен (аларның өлешләренен) күләмен нигезләү, аларның тасвирламасы, исемлеге

Территорияне планлаштыру проекты итеп Татарстан Республикасында «Арча - Олы Этнә-Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлын төзү максатларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге дәүләт ихтыяжлары өчен өлешчә алына торган түбәндәге жир кишәрлекләре билгеләнде:

торак пунктлар жирләренән Арча муниципаль районының 16:09:100501 кадастр кварталы жир кишәрлекләренең 1 349 кв.м мәйданлы кишәрлекләре һәм Этнә муниципаль районының 16:10:080101 кадастр кварталы жир кишәрлекләренең 271 кв. м мәйданлы кишәрлекләре.

Жир кишәрлекләренен алына торган өлешләренен мәйданнары күләмнәрен исәпләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 02 сентябрәндәге 717 номерлы карары белән расланган «Автомобиль юлларын һәм (яисә) юл сервисы объектларын урнаштыру өчен жирләренә бүлеп бирү нормативлары» буенча бирелгән проект карарлары нигезендә гамәлгә ашырылды.

14. Автомобиль юлын төзүөчөн кирэкле вакытлыча бирелэ торган жир кишэрлеклэре турында белешмэлэр, аларның тасвирламасы һәм исемлеге

Автомобиль юлын төзү өчөн кирэкле вакытлыча бүленгән жир кишэрлеклэре Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Этнэ муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге торак пунктлары жирләрәндә һәм авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрәдә урнашкан.

Кадастр кварталында вакытлыча бирелгән жир майданы 16:09:100702 Арча муниципаль районында 19 940 кв.м тәшкил итә һәм кадастр кварталында 16:09:100501 Этнэ муниципаль районында 12 758 кв.м тәшкил итә.

15. Автомобиль юлын төзү максатларында дәүләт ихтыяжлары өчөн жирләрне резервлау буенча чаралар, шул исәптән резервлана торган жирләр чикләрәндә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишэрлекләрәнең кадастр номерлары исемлеге

Федераль, региональ яисә муниципальәра әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү яисә реконструкцияләү өчөн жир законнарында билгеләнгән тәртиптә нормаль шартлар тудыру максатларында дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчөн жирләрне яисә жир кишэрлекләрән резервлау гамәлгә ашырыла.

Автомобиль юлларын һәм аларның технологик өлешә булган юл корылмаларын төзү өлкәсендә жирләрне резервлау мөһим әзерлек процедурасы булып тора, еш кына планлаштырылган төзелешнә тормышка ашыру мөмкин түгел.

Резервлауның асылы шунда: резервланган территорияләр чикләрәндә жирләрне файдалануны чикләүдә һәм бюджет өчөн иң аз югалтулар белән, ягъни дәүләт тарафыннан киләчәктә территориядән файдалануны планлаштыруны гамәлгә ашырып тәэмин ителәргә тиешлә социаль бурычларны тормышка ашырырга мөмкинлек бирә.

Әлегә вакыт аралыгында дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчөн жирләрне резервлау нигезләре исемлеге Россия Федерациясә Жир кодексының 70.1 статьясында бар. Жир кишәрлегәнең өчөнчә зат хокуклары белән

йөкләнгәнмә-юкмы икәнлегенә бәйлә рәвештә түбәндәгеләр карала:

- гражданнарға яисә юридик затларға бирелгән жирләрне резервлау;

- гражданнарға яисә юридик затларға бирелмәгән жирләрне резервлау. Гражданнарға һәм юридик затларға бирелгән жирләрне резервлау Россия Федерациясе Жир кодексының 49 статьясында билгеләнгән очрақларда мөмкин, чөнки соңыннан бу жирләрне дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен тартып алырга кирәк булачак. Мондый очрақлар булып я Россия Федерациясенең халыкара йөкләмәләрен үтәү, я дәүләт яки муниципаль әһәмияттәге объектларны урнаштыру тора, әгәр бу объектларны урнаштыруның башка вариантлары булмаса. Шундый объектларның берсе - федераль, региональ яисә муниципальара, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары.

Дәүләт милке чикләнгән, яисә дәүләт, муниципаль милектәге һәм гражданнарға яисә юридик затларға тапшырылмаган жирләрне резервлау югарыда күрсәтелгән очрақларда да, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен төзүгә, сусакагычлар һәм башка су объектлары төзүгә бәйлә очрақларда да гамәлгә ашырыла.

Шулай итеп, автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү максатлары өчен жирләрне һәм аларның технологик өлеше булган күчешләрне резервлау гражданнарға һәм юридик затларға кирәкле булу-булмауға карамастан башкарылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Жир кодексында жирләрне резервлауның максималь сроклары билгеләнде. Аерым алганда, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм автомобиль юллары һәм башка линия объектлары төзү өчен гражданнарға яисә юридик затларға бирелмәгән жирләр 20 елга кадәр резервланган булырга мөмкин. Башка очрақларда дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен жирләр жиде елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мөмкин.

Хәзерге вакытта Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2008 елның 22 июлендәге 561 номерлы карары белән расланган дәүләти яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау турында Нигезләмә гамәлдә, ул жирләрне резервлау тәртибен билгели. Россия Федерациясе субъектының яисә муниципаль ихтыяжларның дәүләт ихтыяжлары өчен жирләрне резервлау турындагы карар территорияне планлаштыру буенча расланган документлар нигезендә Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең вәкаләтле башкарма органы яисә жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә.

16. Автомобиль юлын төзү максатында жир кишәрлекләрен бүлү, берләштерү, янадан бүлү яки аларны тартып алу һәм (яки) жир кишәрлекләреннән бүлү юлы белән жир кишәрлекләре төзү буенча чаралар

Жир кишәрлекләрен төзү дигәндә гамәлдәге законнар мондый кишәрлекләрен дәүләт кадастр исәбенә кую аңлашыла.

Жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре жир кишәрлекләре бүленү, берләштерү, жир кишәрлекләрен яңадан бүлү яисә жир кишәрлекләреннән, шулай ук дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдән алынганда төзелә.

Территорияне планлаштыру проекты нигезендә Татарстан Республикасы Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» муниципаль әһәмияткә ия гомуми файдаланудагы автомобиль юлын төзү максатларында төзелә торган жир кишәрлеге инде гамәлдә булган (дәүләт кадастр исәбенә куелган һәм т өзелгән) жир кишәрлекләрен, дәүләт милке чикләнмәгән жирләрдән жир кишәрлекләрен бүлү юлы белән төзелә.

7.1 һәм 7.2 нче таблицаларда күрсәтелгән жир кишәрлекләре буенча мәгълүматлар.

Таблица 7.1.

№ т/б	Жир кишәрлеге һәм административ бүленеш чиге	Трасса өчен жирләре кичектергесез бирү, кв.м	Трасса өчен жирләре ашыгыч бүлү, кв.м	Иясе
1	16:09:100501:226 Авыл жирләре	477,0 (уточ.)	-	Дәүләт милке ДКУ «Главтатдортранс»
2	16:09:100702:35 (16:09:0000:412) а/х жирләре	2153,0 (декл.)	537,0	Дәүләт милке
3	16:09:100702:25 (16:09:0000:412) а/х жирләре	297,0 (декл.)	1899,0	Дәүләт милке
4	16:09:100702:23 (16:09:0000:115) а/х жирләре	784,0 (уточ.)	201,0	Гомуми өлешле милек
5	16:09:100702:18 (16:09:0000:115) а/х жирләре	16998,0 (уточ.)	4134,0	Гомуми өлешле милек
6	16:09:100702:15 (16:09:0000:115) а/х жирләре	15544,0 (уточ.)	3504,0	Гомуми өлешле милек
7	16:09:100702:24 (16:09:0000:412) а/х жирләре	1335,0 (декл.)	276,0	Дәүләт милке
8	16:09:100702:12 (16:09:0000:115) а/х жирләре	20112,0 (уточ.)	5256,0	Гомуми өлешле милек
9	16:09:100702:27 (16:09:0000:412) а/х жирләре	537,0 (декл.)	372,0	Дәүләт милке
10	16:09:100702:1 (16:09:0000:123) а/х жирләре	2727,0 (уточ.)	948,0	«Татагролизинг» АЖ
11	16:09:100702 а/х жирләре	12816,0	2813,0	Дәүләт милке
12	16:09:100501 а/х жирләре	872,0	2813,0	Дәүләт милке
	Барлығы: шул исәптән а/х жирләре	74652,0 73303,0 1349,0	19940,0 19940,0 -	

Таблица 7.1.

№ т/б	Жир кишәрлеге һәм административ бүленеш чиге	Трасса өчен жирләрне кичектергесез бирү, кв.м	Трасса өчен жирләрне ашыгыч бүлү, кв.м	Иясе
1	16:10:080401:34 (16:10:0000:89) а/х жирләрә	706,0 (уточ.)	372,0	Дәүләт милке (СХПК «Мәңгәр», аренда)
2	16:10:080401:37 (16:10:0000:89) а/х жирләрә	130,0 (уточ.)	72,0	Дәүләт милке (СХПК «Мәңгәр», аренда)
3	16:10:080401:38 (16:10:0000:89) а/х жирләрә	1438,0 (уточ.)	840,0	Дәүләт милке (СХПК «Мәңгәр», аренда)
4	16:10:080401:106 а/х жирләрә	3390,0 (уточ.)	1788,0	Дәүләт милке (СХПК «Мәңгәр», аренда)
5	16:10:080401:66 (16:10:0000:157) а/х жирләрә	397,0 (ачыкларга).	108,0	«Сельхозтехника» ЖЧЖ
6	16:10:080401:6 (16:10:0000:135) а/х жирләрә	14173,0(ачыкларга).	4536,0	Гомуми өлешле милек (СХПК «Мәңгәр», аренда)
7	16:10:080401:8 (16:10:0000:135) а/х жирләрә	13208,0 (ачыкларга).	3372,0	Гомуми өлешле милек (СХПК «Мәңгәр», аренда)
8	16:10:080401:33 (16:10:0000:89) а/х жирләрә	6568,0 (ачыкларга).	1650,0	Дәүләт милке (СХПК «Мәңгәр», аренда)
9	16:10:080401 а/х жирләрә	29,0	20,0	Дәүләт милке
10	16:10:080101 авыл жирләрә	271,0	-	Дәүләт милке
	Барлыгы: шул исәптән а/х жирләрә	40310,0 40039,0 271,0	12758,0 12758,0 -	

Шулай итеп, Татарстан Республикасы ихтыяжлары өчен автомобиль юлы төзү максатларында жир кишәрлекләре милекчесенә Татарстан Республикасы буенча «ФКП Росреестр» ФКБУнә, төзелә торган жир кишәрлегенә һәр өлешенә чикләү планнары бирелеп, жир кишәрлеген бүлү турындагы гариза белән мөрәжәгать итәргә кирәк.

17. Автомобиль юлын төзү максатларында Татарстан Республикасы дәүләт ихтыяжлары өчен күчмәсз мөлкәт объектларын тартып алу чаралары, сатып алу бәяләре һәм хокук ияләренә зыянны каплау чаралары

Гамәлдәге законнарда дәүләт иясе муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу процедурасы каралган:

1. жир кишәрлеген алу турында карар эзерләү һәм кабул итү;
2. жир кишәрлеге милекчесенә, жир хужасына, жирдән файдаланучыга, арендаучыга жир кишәрлеген алу турында мәгълүмат бирү;
3. жир кишәрлеген алу турындагы карарны дәүләт теркәвенә алу;

4. тартып алынырга тиешле жир кишәрлегенә милекче яисә башка хокук иясе белән килешү төзү;
5. жир кишәрлеген тартып алу турында судка дэгъва белдерү (Әлеге этап жир кишәрлеген мәжбүри рәвештә тартып алу зарурлығы булганда, ягъни кишәрлеккә хокуклар иясе аны тартып алу яки тартып алу шартлары (сатып алу бәясенә күләме белән) белән килешмәгән очракларда);
6. милек хокукының күчүен дәүләт теркәве, даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану, гомерлек мирас итеп биләү, арендау хокукын туктату.

Жир кишәрлегенә милекче яисә анын сатып алу (алу) шартлары турында жир кишәрлегенә хокукларның башка иясе белән килешү (сату-алу, аренда шартнамәсе), шулай ук жир кишәрлеген мәжбүри сатып алу яисә аңа хокукларны туктату турында дэгъва канәгәтләнделгән суд карары жир кишәрлегенә милек хокукының (милекчедән алынганда) күчүен дәүләт теркәвенә алу, яки жир кишәрлеген гомерлек мирас итеп биләү, күчмәсез милеккә хокукны дәүләт теркәве турындагы законнар нигезендә жир кишәрлеген арендау хокукын туктату өчен нигез булып тора.

Проектлана торган юл Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегенә, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегенә муниципаль милкендәге жирләр буйлап уза, жир кишәрлекләре милекчеләреннән жирләрне сатып алу каралган, дәүләт милкендәге кишәрлекләренә сатып алу күздә тотылмый.

Жир кишәрлекләре милекчеләренә, жир кишәрлекләрен тартып алуға яисә вакытлыча биләүгә, жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләренә һәм жир кишәрлекләрен арендауучыларның хокукларын чикләүгә яисә башка затларның эшчәнлегенә нәтижәсендә жирләрнең сыйфатын начарайтуға китергән зыян һәм жир кишәрлекләре милекчеләренә, жир хужаларына һәм арендаторларына файда күләме «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлегенә турында» 29.07.1198 номерлы Федераль законны бәяләү юлы белән билгеләнә.

Проект документациясе заказчысына дәүләт ихтыяжлары өчен жир кишәрлекләрен сатып алуны Россия Федерациясе Граждан кодексының 279 - 282 ст., шулай ук Россия Федерациясе Жир кодексының 55,57,62,63 ст. нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

18. Автомобиль юлын төзү өчен билгеләнгән жирләрне бер категориядән икенчесенә күчерү чаралары

Төзелә торган жир кишәрлекләре авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә һәм торак пунктлар жирләрендә урнашканлыктан, төзелә торган жир кишәрлеген автомобиль юлы астына сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләренә, космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнгән жирләр категориясенә күчерергә кирәк.

19. Татарстан Республикасында автомобиль юлының бүленгән полосаны тәшкил иткән жир кишәрлекләренә чикләрен билгеләү, төгәлләштерү һәм формалаштырылган жир кишәрлекләренә хокукларны рәсмиләштерү буенча чаралар

Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәте тарафыннан территорияне планлаштыру проектын эшләү өчен башлангыч мәгълүматлар жыю стадиясендә Татарстан Республикасы буенча күчмәсез мөлкәткә хокукларның бердәм дәүләт реестрыннан һәм аның белән алыш-биреш килешүләреннән өзөмтәләр, шулай ук проектлана торган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре турында кадастр өзөмтәләре бирелде.

Автомобиль юлын төзү максатларында даими һәм вакытлыча бирелгән полосага элгә торган барлык жир кишәрлекләренә чикләре инженер - геодезик эзләнүләр үткәргәндә жирлектә төгәлләштерелде.

Татарстан Республикасы Арча һәм Әтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Әтнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын тәшкил итүче жир кишәрлекләренә чикләрен билгеләү һәм төгәлләштерү буенча өстәмә чаралар таләп ителми.

Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләренә, шулай ук дәүләт милке чикләнгән жир кишәрлекләренә хокук алу Россия Федерациясе Жир кодексының 28 статьясы белән жайга салына.

Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алу юлы белән алына торган төзелгән жир кишәрлекләренә хокукларны рәсмиләштерүне жир кишәрлеге милекчесе белән сату-алу шартнамәсе нигезендә башкарыла.

20. Татарстан Республикасында автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә юл сервисы объектларын, реклама конструкцияләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү максатларында физик һәм юридик затларга бирү өчен планлаштырыла торган жир кишәрлекләренә чикләрен; формалашкан жир кишәрлекләренә хокуклар билгеләү чаралары

Юл сервисы объектларын, автомобиль юлын карап тоту өчен кирәкле биналарны һәм корылмаларны төзү күздә тотылмый.

Төзелеш эшләре тәмамланганнан соң төзелеш территориясе чүп-чардан чистартылырга тиеш.

21. Татарстан Республикасында автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә урнаштыру планлаштырыла торган парковкалардан (парковка урыннарыннан) түләүле нигездә файдалану чаралары

Автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә парковка урыннарын урнаштыру проект тарафыннан каралмый.

22. Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру документларына үзгәрешләр кертү чаралары

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлын төзү территорияль планлаштыру документларында каралырга һәм автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү объектлары исемлегенә кертелергә тиеш.

23. Татарстан Республикасында автомобиль юлын төзү планлаштырыла торган жир кишәрлекләренә карата күчөмсез мөлкәтнең дәүләт кадастрын исәпкә алган техник, кадастр хаталарын төзәтү чаралары

Инженер-геодезик эзләнүләр уздыру нәтижәсендә алынган топографик төшерүгә проектлана торган территория чикләрендә урнашкан барлык жир участкаларының борылыш нокталары координаталары китерелгән. Жир кишәрлекләренә чикләре жирлектә төгәлләштерелде. Күчөмсез милек дәүләт кадастры белешмәләрендә кадастр хаталары ачыкланмаган.

24. Проектлана торган территорияне гадәттән тыш хәлләрдән һәм техноген характердан саклау чаралары

Гадәттән тыш хәлләр (ЧС) - авария, куркыныч табигый күренеш, һәлакәт, стихияле яки башка бәла-каза нәтижәсендә алар кеше үлеменә, кешеләрнең сәламәтлегенә яки әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин яисә үзләре артыннан кеше үлемнәре, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең тормыш эшчәнлегә шартларын бозу нәтижәсендә барлыкка килгән шартлар.

Техноген һәм табигый характердагы гадәттән тыш хәлнең мөмкин булган чыганакалары:

1. юл-транспорт һәлакәтләрендә автотранспортның ягулык системаларында шартлаулар, янгыннар;
2. транспорт коммуникацияләре буенча ЛВЖ ташыганда булырга мөмкин аварияләр нәтижәсендә жимерелүләр һәм янгыннар;
3. газүткәргечләрдә аварияләр булу нәтижәсендә проектлана торган объект жимерелү һәм янгыннар зонасына элөгү;

4. Проектлана торган объектта авария барлыкка килүгә китерергә мөмкин климат шартларының гадәти шартлардан тайпылуы (көчле салкыннар, ташулар, давыллы җилләр һ.б.). Куркыныч факторлар зоналарын билгеләү буенча исәпләүләрне «Янгын - шартлау куркынычы булган объектларда һәлакәтләрнең нәтижәләрен бәяләү методикасы», «Ягулык - һава катнашмаларында һәлакәт шартлаулары нәтижәләрен бәяләү методикасы» нигезендә уздырырга кирәк.

Радиацияле куркынычсызлыгы нормаларын һәм радиоактив матдәләр һәм башка ионлаштырылган нурланыш чыганаclarы белән эшләүнең төп санитария кагыйдәләрен үтәүне тикшереп торуга ГОСТ 22.3.03 - 94 «Гадәттән тыш хәлләрдә иминлек. Халыкны яклау. Төп нигезләмәләр» нигезендә башкарыла.

Проектлана торган объектта телефоннарны күрсәтәп, щитлар урнаштыру каралган:

- Россия Гадәтгән тыш хәлләр министрлыгының коткару отрядлары;
- янгын сүндерү часте;
- ашыгыч ярдәм;
- эчке эшләр министрлыгының оператив дежур бүлеге.

Линия объекттын төзегәндә техникага ягулык салу стационар һәм күчмә ягулык салу станцияләрендә су объектларыннан ерак урнашкан 1,4 м кинлектәге минеральләштерелгән полоса белән чикләнган махсус бүлеп бирелгән майданчыкта башкарылырга тиеш. Хәрәкәтчәнлеге чикләнган механизмнарға (экскаваторлар, бульдозерлар) өйрәтелгән персонал тугырыла. Ягулык салу агызу тишегендә йозаклары булган шланглар ярдәмендә башкарылырга тиеш. Чиләкләрне һәм башка ачык савытларны ягулык салу өчен кулланырга ярамый. Эшкәртелгән майларны жыю оештырылырга һәм соңыннан аларны махсус пунктларга жибәрергә тиеш. Туфракның үсемлек япмасына майлар агызу тыела.

25. Гражданның оборонасы һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү чаралары

объектның янгын куркынычсызлыгы янгынны булдырмау һәм янгынга каршы саклану системалары, шул исәптән оештыру-техник чаралар ГОСТ 12.1.004-91 "Янгын куркынычсызлыгы. Гомуми таләпләр» белән тәмин ителергә тиеш.

Шуңа ярашлы рәвештә, автомобиль юлын эксплуатацияләгәндә янгынны булдырмау янучан мохит барлыкка килүен булдырмау һәм янучан мохиттә яндыру чыганакалары барлыкка килүен (яки ана кертүне) булдырмау белән ирешелә:

- янучан мохит барлыкка килүне булдырмау янучан матдәләр һәм материалларны куллану шартлары буенча мөмкин булган максималь дәрәжәдә тәмин ителгән. (5.3 п. нигезендә 21-01-97 б. * «Биналарның һәм корылмаларның янгын куркынычсызлыгы» нигезендә төзелеш материалларының янгын куркынычы түбәндәге янгын-техник характеристикалары белән билгеләнә: ягулык, ялкынсынучанлык, өслек буенча ялкынның таралуы, барлыкка килү сәләте һәм токсиклыгы белән. Автомобиль юлларын төзегәндә янмый торган төзелеш материаллары (тимер-бетон, асфальт һ. б.) файдаланыла, димәк, янмый торган төзелеш материаллары өчен 5.4 п. нигезендә янгын куркынычы күрсәткечләре билгеләнә һәм нормалаштырылмый. Бу янучан тирәлек булмау фактын раслай;

Янучан мохиттә ут чыганакалары барлыкка килүен булдырмау автомобиль юлының әлеге участогында ут чыганакалары булмаган жиһазлар, жайланмалар куллану белән ирешелә.

Шуңа ярашлы рәвештә, автомобиль юлын нормаль эксплуатацияләгәндә янгын чыгу мөмкин түгел, чөнки яну йөкләнеше (тирәлек), шулай ук яндыру чыганагы Юк. Реконструкцияләнган автомобиль юлы участогында эксплуатация вакытында янгын бары тик юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә генә килеп чыгарга мөмкин. Автомобиль юлының нәкъ менә әлеге участогында юл-транспорт һәлакәтенә ихтималлыгы минималь.

Хәрәкәт иминлеген тәмин итү дәрәжәсе трассаның аерым геометрик элементларының зурлыгына таләпләрне үтәү белән генә түгел, ә бу элементларның үзара кушылуы белән дә билгеләнә.

Озынлык профилен проектлаганда тукталыш һәм каршы килүче автомобиль өчен рөхсәт ителгән күрү нормалары кабул ителә, СП34.13330.2012 буенча «автомобиль юллары» тукталыш өчен 85м, каршы килүче автомобиль өчен 170м һәм узып китү вакытында 500м тәшкил итә (сәгатенә 60 км тизлек өчен).

Әйләнә-тирә мохитне саклау буенча чаралар

Төзелеш производствосын оештырганда әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын гамәлгә ашырырга кирәк, алар жирләрне рекультивацияләүне (грунтның тупланган резервын рекультивацияләүне), табигый ресурсларны югалтуны булдырмау, туфракка, сулыкларга һәм атмосферага зарарлы матдәләр чыгаруны булдырмау яисә чистартуны күздә тотарга тиеш.

Барлык төзелеш-монтаж эшләрен башкарганда әйләнә-тирә табигать мохитен саклау таләпләрен үтәргә, аның тотрыклы экологик тигезлеген сакларга һәм табигатьне саклау турындагы кануннарда билгеләнгән жирдән файдалану шартларын бозмаска кирәк.

Атмосферага шактый күләмдә зарарлы парлар һәм газлар чыгару белән бәйле эшләр, уңайлы метеорологик хәл булган очракта, санитар-эпидемиологик хезмәтнең жирле органнары һәм санитария лабораторияләре белән килештереп башкарылырга тиеш.

Автоюл төзү өчен жир бүлеп бирү полосасының киньеге жир бүлеп бирү нормаларына ярашлы рәвештә проект документациясе белән билгеләнә. Тирә-яктагы мохитнең бозылуын киметү максатыннан барлык төзелеш-монтаж эшләре бары тик бүлеп бирү полосасы чикләрендә генә башкарылырга тиеш. Төзелеш-монтаж эшләре, машиналар һәм механизмнар хәрәкәте, Материалларны проектта каралмаган урыннарда жыю һәм саклау тыела. Эшләрне башкару өчен механизация ысулларын һәм чараларын сайлаганда технологик процессларны башкарганда минималь калдыклар алуны тәмин итүче шартларны үтәргә кирәк. Туфракның уңдырышлы катламын алу, транспортлау, саклау һәм кире салу аның сыйфат күрсәткечләрен киметүне, шулай ук аны күчәргәндә югалтуны булдырмау ысуллары белән башкарылырга тиеш. Төзелеш максатларында жир өемнәре, Аралар һәм башка вакытлыча жир корылмалары төзү өчен туфракның уңдырышлы катламын куллану рөхсәт ителми. Төзелә торган объектлар территориясендә проект документациясендә каралмаган агач-куаклык үсемлекләрен жыю һәм үсеп килүче агачларның һәм куакларның тамыр муеннарын һәм ботакларын ком белән күмеп кую рөхсәт ителми. Төзелеш майданчыгында барлыкка килгән житештерү һәм көнкүреш агынтылары төзелеш оештыру проектында каралган тәртиптә чистартылырга һәм зарарсызландырылырга тиеш. Төзелеш-монтаж эшләре тәмамланганнан соң төзелеш территориясе чүп-чардан чистартылырга тиеш.

26. Мәдәни мирас объектларын саклау чаралары

Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгынан бирелгән мәгълүматларга караганда, дәүләт исәбе мәгълүматлары буенча, Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында “Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет” автомобиль юлы төзелешенә бирелә торган жир кишәрлегендә мәдәни мирас объектлары һәм ачыкланган мәдәни мирас объектлары турында белешмәләр юк.

Шул ук вакытта, “Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында” Федераль законның 36 статьясындагы 1 өлеше нигезендә жир төзелеше, жир, төзелеш, мелиорация, хужалык һәм башка эшләрне проектлау һәм үткәрү мәдәни мирас объектлары реестрына кертелгән яисә әлеге территориядә урнашкан мәдәни мирас объектларын саклау таләпләрен заказчы белән тәэмин иткән очракта гамәлгә ашырылырга тиеш.

Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында урнашкан Татарстан Республикасында район әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә жир кишәрлегендә төзелеш эшләре башкарылганчы, эшләр башкаручы археологик кыр эшләре (археологик тикшерү) башкарырга тиеш, хужалык үзләштерелгән тиешле жир кишәрлегендә, мәдәни (археологик) мирас объектларында булу-булмавын билгеләү максатларында. Археологик кыр эшләрен гамәлдәге законнар таләбе нигезендә башкарырга кирәк. Археологик кыр эшләре турында хисапны мәдәни мирас объектларын саклау органына тапшырырга.

Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында урнашкан район әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә жир кишәрлегендә, төзелеш, мелиоратив, хужалык һәм башка эшләр объектның билгеләренә ия объект табылган очракта, кичекмәстән эшләрне башкаручы тарафыннан туктатылырга тиеш.

Эшләрне башкаручы Россия Федерациясе субъектының мәдәни мирас объектларын саклау өлкәсендәге вәкаләтле башкарма хакимияте органына табылган объект турында хәбәр итәргә тиеш.

Табылган мәдәни мирас объекты билгеләренә ия булган объектны жимерү куркынычы янаган яисә мәдәни мирас объектының бөтенлеген һәм сакланышын бозу куркынычы бетерелгән очракта, туктатып торылган эшләр мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органына язма рәхсәт бирү буенча яңартылырга мөмкин.

**ТЕРРИТОРИЯНЕҢ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН ҮСЕШЕ
ХАРАКТЕРИСТИКАЛАРЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

Проектлана торган автомобиль юлы участогы Татарстан Республикасының Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында урнашкан, Арча һәм Өтнә районнарының транспорт челтәрен яхшырта, шулай ук «2014-2022 елларга Татарстан Республикасының транспорт системасын үстерү» дәүләт программасына ярашлы рәвештә торак пунктлар арасында тотрыклырак транспорт элементсен тәмин итә һәм 34.13330.2012 автомобиль юллары. Актуальләштерелгән редакция. СНиП 2.05.02-85* нигезендә проектлана.

**ТЕРРИТОРИЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ ПРОЕКТЫН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА
МАТЕРИАЛЛАРГА АҢЛАТМА ЯЗУЫ**

1. Кереш

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә - Иске Кишет» гомуми кулланлыштагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзү максатларында территорияне планлаштыру проекты «ИнститутАгроТрансПроект» ЖЧЖ 2014 елга проект-тикшерү эшләре планы нигезендә, Татарстан Республикасы министрлар кабинетының 2016 елның 10 декабрдәге 916 номерлы карары, шулай ук Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеген башкарма комитеты Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә» автомобиль юлы төзелешен өчен территорияне планлаштыру һәм чикләү проекты буенча проект документациясен эзерләү турында 2017 елның 06 июнендәге 13 номерлы карары, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты 2017 елның 02 июнендәге 67 номерлы килештерү хаты нигезендә эшләнә.

Татарстан Республикасы Арча һәм Өтнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Өтнә - Иске Кишет» автомобиль юлы төзелешенә проект документациясе «Главтатдортранс» ДКУ биргән проект документациясен эшләүгә 76 нчы бирем буенча эшләнә.

Объект урнашкан урын: Татарстан Республикасы, Арча һәм Өтнә муниципаль районнары, Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеген, Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеген.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен нәтижеләр һәм шартлар

Башлангыч материаллар һәм документлар сыйфатында түбәндәгеләр файдаланылды:

- Татарстан Республикасы буенча «ФКП Росреестр» ФДБУнең жир кишәрлекләре турында кадастр өзәмтәләре;
- автомобиль юлы төзү буенча алдан проект карарлары ясалган территориянең топографик планы;
- М 1: 1000 топографик сурәт нәтижәсе;
- 2017 елда «ИК СПЕКТР» ЖЧЖ тарафыннан башкарылган инженер-геодезия, инженер-геология, инженер-экология, инженер-гидрометеорологик һәм икътисади тикшеренүләр турында хисаплар;

Территорияне планлаштыру буенча документлар Татарстан Республикасы Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча –Олы Этнә - Иске Кишет» жирле аһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлын төзү, шулай ук:

1. шәһәр төзелешен жайга салу линияләрен билгеләү;
2. капитал төзелеш объектлары урнашкан жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү;
3. билгеләнә торган жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләү һәм алардан рөхсәт ителгән файдалану, шулай ук линия объектларын урнаштыру;
4. муниципальара һәм жирле аһәмияттәге объектлар урнаштыру;
5. планлаштыру структурасы элементларын үстерү параметрларын билгеләү максатларында эшләнде.

3. Территорияне үстерү өчен кирәкле транспорт хезмәте күрсәтү һәм инженер-техник тәмин итү системаларының планлаштырылган төзелеш параметрларын нигезләү

Автомобиль юлларының проект карарлары түбәндәгеләрне тәмин итәргә тиеш: автотранспорт чараларының исәп-хисап тизлеге булган оешкан, куркынычсыз, уңайлы һәм уңайлы хәрәкәтен; хәрәкәт итүнең бертөрле шартларын; машина йөртүчеләрнең күрү ориентлашуы принцибын саклауны; янәшәдәге һәм кисешкән урыннарның уңайлы һәм куркынычсыз урнашуын; автомобиль юлларының, шул исәптән юл корылмаларының кирәкле төзеклеген; юл һәм автотранспорт хезмәтенең кирәкле биналарын һәм корылмаларын һ.б.

Планлаштыру проекты территориядә транспорт хезмәте күрсәтүнең гамәлдәге схемасын үзгәртү күздә тотылмый. Гамәлдәге маршрутларны, жәмәгать транспорты төрләрен, планлаштыру проекты чикләрендә һәм чиктәш территорияләрдә тукталыш (борылыш) пунктларының санын һәм урнашу урыннарын саклап калу күздә тотыла.

4. Татарстан Республикасында автомобиль юлын төзү буенча проект карарларын нигезләү

Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегенең һәм Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасының торышын комплекслы анализлау нәтижәсендә түбәндәгеләр билгеләнде:

1. Транспорт инфраструктурасының торышы районның торак пунктлары, халыкны урнаштыру урыннары, тышкы юнәлешләргә чыгу арасында тотрыклы транспорт элементләре тәмин итми һәм авыл территорияләрен нәтижәле куллануны кыенлаштыра;

2. Юлларның техник параметрлары аларның категорияләренә куела торган нормативларга һәм таләпләргә туры килми, урамнарны төзекләндерү дәрәжәсе түбән;

3. Инженерлык корылмалары саны житәрлек түгел.

Планлаштырганда Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авылыннан Арча муниципаль районының Иске Кишет авылына кадәр туры юнәлештә автомобиль юлы үтү варианты каралды.

Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегенә һәм Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегенә территорияләре буйлап уза торган Арча - Олы Этнә - Иске Кишет автомобиль юлы проекты 34.13330.2012 Автомобиль юллары ремонтланган. Актуальләштерелгән редакция. СНиП 2.05.02-85* буенча проектлана:

- хәрәкәт полосалары саны - 2;
- машина юлының киңлегенә - 6,0м;

Юлның буй профилен проектлау өчен беренчел мәгълүматлар булып 34.13330.2012 "Автомобиль юллары"нда каралган нормалар һәм чикләүләр тора.

План элементларының, буй һәм аркылы профильнең геометрик параметрлары 34.13330.2012 "Автомобиль юллары" норматив таләпләренә исәпкә алып билгеләнде. Проектлана торган автомобиль юлының төзелеш озынлыгы - 4,627км.

Якынча жир полотносы профильләре «Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының жир полотнолары» 503-0-48.87 сериясенә типлаштырылган проекты карарларына карата кабул ителде.

Юл киеме конструкцияләре исәпләүләре «Яшерен юл киёмнәрен проектлау» ОДН 218.046-01 тармак юл нормалары нигезендә эшләнде.

План, буй һәм аркылы профильләр элементлары 34.13330.2012 "Автомобиль юллары" таләпләренә нигезендә проектланды.

5. Проектлана торган территорияләрдә

экологик-шәһәр төзелешне үзгәртү һәм табигать-климат шартлары

Арча һәм Этнә районнары «Нократ-Кама калкулыгы» дип аталган геоморфологик өлкәгә, аның «Идел-Нократ платосы» буларак аерылып торган өлешенә карый. Өлкә шактый бүлгәләнгән рельефлы, сулыклар (Казанка - Ашыт елгалары арасында) 160-200м тамгасына кадәр, һәм 75-80м лы сулык белән характерлана. Арча районының төньягында эре тектоник структуралы тармаклар - Нократ катламы рельефында яхшы күзәтелә, аның иң биек ноктасы Ашыт елгасының югары агымында 266 м га житә. Районда калкулыкларның түбәнәюе, тулаем алганда, көньяк юнәлештә, Казансу елгасы үзәнендә күзәтелә, бу үзәнлек регионда иң зур һәм борынгы сулык булып тора, шуңа күрә өскә пермь токимнарына (P2) тирән кереп урнашкан.

Эзләнүләр участогы Симет һәм Ага елгасы (Симет елгасы кушылдыгы) тугайлары чикләрендә урнашкан. Жир өслегенә төньяк юнәлештә, Симет елгасына юнәлгән. Участок рельефы эрозия - денудацияле, яртылаш дулкынлы, абсолют билгеләре 123,70 м.154,22 м. (трасса үзәге

Бит

буенча). Рельеф тамгасының чагыштырма артуы 30,52м тәшкил итә.

ПК 1+16, ПК14+57, ПК26+60, ПК31+30, ПК 36+05 трассаны көньяктан төньякка таба коры үзәннәрне кисеп үтәләр. Коры үзәннәр битләре үләнле һәм куаклы үсемлекләр белән капланган сөзәк (20 дән 40 ка кадәр тау битләренең текәлеген), кисемнең тирәнлеген 1,5 дән 3,0м га кадәр, кашлары арасындагы киңлеген 10нән 20м га кадәр.

ПК да 16+76 трассаны көньяктан төньякка таба сөзәк ярлары белән чагыштырганда түбән (1,0-1,5м. га кадәр) симметрияле үзәнлеккә ия булган Ага елгасы кисеп үтә. Елга үзән планында бик нык бормалы меандрлар формасы бар. Елганың киңлеген планлаштырыла торган кичү урынында - 2,0м, тирәнлеген - 0,4м. Тугай ике яклы, үлән-куаклык үсемлекләре белән капланган.

Реконструкция тикшерүе барышында ПК да 16+40 - ПК 17+60 территориясенең (күбесенчә, Ага елгасының уң як өлешендә) сазлыклану ачыкланды. Сазлыклануның төп сәбәбе - өстән табигый агып төшү бозылу.

Сазлыклану һәм су басу процессларынан тыш, тугайларны су басуны да билгеләп үтәргә кирәк.

ПК да 40+33 трасса үзәнне кисеп үтә, ул көньяктан төньякка таба сузыла.

Балка U-сыман аркылы профильле, төбе аз гына бөгелгән, бите сөзәк һәм йомшак кашлыклары бар. Яссылыклары кабарынкы һәм аерым агачлар, үлән - куаклык үсемлекләре белән капланган.

Планлаштырылган кичү урынында кашлыклар арасындагы балканың киңлеген 120м, тирәнлеген - 5,60 см, төбе(төплекләр) киңлеген - 5 -10м.

Су төбе буйлап, инде яхшы үзәндә, чишмә ага, аның аша Ø1.20, L=13.2м тимер бетон торба салынган. Су төбе куаклык һәм агачлар белән 40-50% ка капланган.

Балка аша чыгу жир өеменнән торган дамба ярдәмендә тормышка ашырыла. Туфракның биеклеген 5,60м тәшкил итә.

Автомобиль юлының ике ягы буенча да эшләр башкару участогында авыл хужалыгы культуралары үсә. Коры үзәннәр аша чыгу урыннарында - күпеллек үләннәр һәм куаклыклар, аерым торучы агачлар.

Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы материаллары нигезендә Арча һәм Этнә муниципаль районнары бореаль ландшафт зонасы тайга асты ландшафт зонасының Татарстан Республикасының Казан биеклегендә ландшафт өлкәсендә урнашкан.

Татарстан Республикасы муниципаль районнары табигать-авыл хужалыгы районлаштыру нигезендә Арча һәм Этнә муниципаль районнары Урал алды урман-дала зонасы провинциясендә уртача соры-урман округына керәләр.

Селтеләнгән и көлсуланган аз куәтле һәм уртача куәтле карар жир аз таралган (Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы, 2011).

Эзләнү участогында Татарстанның туфрак картасы нигезендә (1985 ел) ачык соры урман туфракгы таралган.

Арча һәм Этнә муниципаль районнары территорияләренең геологик төзелешендә пермь, неоген һәм дүртенче катламнар бар. Пермь катламнары аеруча зур үсеш алган. Неогеннар һәм

Бит

дүртенче токымнар азрак таралган.

Пермь системасы югары бүлек утырмаларыннан тора. Өске бүлек башлыча Казан һәм татар яруслары белән аерылып тора.

Казан ярусы бик аз таралган (Казансу елгасының уң ярында, урта агым участогында). Ярус төзелешендә дингез, лагун-дингез карбонат-терриген ясалмалары һәм яр буе-континенталь, күбесенчә терриген кызыл төстәге катламнар катнаша.

Районнар территориясендә татар ярусы бөтен жирдә киң таралган һәм түбән татар катламының уржум сериясеннән тора. Уржум сериясе сулыкларда ята.

Неоген катлам Казансу елгасы һәм аның кушылдыклары палеоврезын ясый.

Дүртенче катлам (Q) элювиаль-делювиаль һәм аллювиаль генетик типларны үз эченә ала.

Элювиаль һәм элювиаль-делювиаль катлам сулыклар һәм сулык яннары чехолы рәвешендә таралган, шулай ук елга үзәннәре битләре нигезендә шлейфлар барлыкка китерә. Катлам составы латераль юнәлештә тотрыклы түгел, чөнки алар ялган токымнар исәбенә формалаштырылган. Кушылмалар балчык һәм известье балчыктан тора. Сөзәклекләрнең сулыклар һәм сулык яннарындагы урыннарында катламнар беренче метрларда ята, ә шлейф чикләрендә - 5-20 м.

Тикшерелгән кисем чикләрендә тикшерү майданчыкларының гидрогеологик шартлары 4,0 дән 10,0м га кадәр ике су йөртүчән горизонт булуы белән характерлана (бораулау эшләре башкарылган вакытка - 2017елның мае).

Беренче аллювиаль-су йөртүчән горизонт тугайга һәм Ага елгасының елга үзәнлекләренә тоташкан. 16+27 - ПК да 16+67 нче номерлы скважиналарда 4.50-4.70м тирәнлектә урнашкан 8,9 номерлы скважиналарда очраштым, бу 119.20-120.30м (БС) билгесенә туры килә, барлыкка килү датасы 29.05.17г. Билгеләнгән дәрәжә 3.0м тирәнлектә теркәлгән, бу - 120.70-122.20м (БС) тамгасына, 29.05.17г урнашу датасына туры килә.

Су сыйдырышлы токымнар булып йомшак эрүчән 2вп,2гп номерлы ИГЭ органик матдәле йомшак һәм агышлы балчык тора. Дүртенче катлам балчык каты 2бп ИГЭ сузылмаган, шуңа күрә ул локаль су тоту өчен хезмәт итә.

Сулыклы катлам калыңлыгы 6,2м га кадәр житә.

Жир асты суларының горизонты катнаш атмосфера-су басудан тора: атмосфера явым-төшемнәренәң инфильтрациясе, су асты суларын тоту.

Жир асты су йөртү комплексы сусыз һәм гидравлик комплекс Ага елгасындагы су өсте тигезлеге белән үзара бәйләнгән (Ага елгасына су кисеме эзләнүләр вакытында 122.44 абс тәшкил

итә. БС).

Грунт суларының биекlege арту кар эрү, яңгыр яву һәм ташу вакытында Ага елгасына вакытлыча су тулуга бәйле. Ташу вакытында Ага елгасындагы су биекlegenәң төп тирбәнеше күзәтелә.

Икенче су йөртү горизонты түбәнуржум карбонат-терриген комплексына (P2ur1) туры

Бит

килә һәм ПК да 17+80, ПК40+33 нче номерлы житештерүдә 2.6 - 6.8 метр тирәнлектә 126,15-126,90м (БС) абсолют тамгалары белән ачылган. Билгеләнгән дәрәжә 1.9 - 6.0м тирәнлекләрдә 126,95-127,50м (БС) абсолют тамгалар белән теркәлгән.

Су сыйдырышлы грунтлар - көчле жилләнгән известташ, түбән ныклыклы, уртача жилләнгән, ИЭ№3 ярыклы һәм балчыклы мергель, түбән ныклыклы, ИГЭ№4 сулы известташ катламлы.

ИГЭ№4 мергельләре жир асты суларына локаль су үткәргеч булып тора.

Су калынлыгы 0.6 дан 1.2м га кадәр тәшкил итә.

Су өсте тигезлегенә тирәнлеге ел фасылларына карап үзгәрә һәм явым-төшемнең күләме белән тыгыз бәйләнгән. Минималь дәрәжә февраль-мартта билгеләп үтелә. Комплексны тукландыру атмосфера явым-төшемнән инфильтрацияләү исәбенә гамәлгә ашырыла. Йөкләнеш елга үзәннәренә аскы өлешләрендәге күпсанлы чышмалар рәвешендә, шулай ук түбәнге сулы горизонтларга агып төшүче агым хисабына тормышка ашырыла.

Жир асты суларының химик составы буенча гидрокарбонат, кальций-натрий сулары, минерализациясе 0,9 г/л булган төче сулар, нейтраль (рН = 6,8-7,1), гомуми кырыслык белән - 6,16 -8,42 мг-экв/л (карбон атнасының кырыслыгы).

Күпчелек очракта жир асты сулары су үткәргич торган барлык маркаларның бетонына карата агрессивлыгы юк. Тимер-бетон конструкцияләр арматурасына йогынты ясаганда, кислородны ирекле файдаланганда, уртача агрессив, даими майлаганда - агрессив булмаган, вакыт-вакыт майлаганда - начар төзелешле (табл. Г.2 СП 28.13330.2012).

Жир асты суларының металл конструкцияләргә агрессив йогынтысы дәрәжәсе уртача агрессив дип бәяләнә (табл. Х.3 СП 28.13330.2012).

Кабельнең кургаш тышчасына карата водород күрсәткече буенча жир асты суларының корпоратив агрессивлыгы түбән дип бәяләнә, гомуми катылык буенча - түбән; кабельнең алюминий тышчасына мөнәсәбәттә хлор-ионны тоту буенча - уртача, водород күрсәткече буенча - түбән (5 ГОСТ 9.602-2005 нче таблица).

Жир асты суларына химик анализ нәтижеләре 10.4 нче кушымтага китерелгән.

И кушымтасы нигезендә, II СП 11-105-97 өлеше, ПК 0+00 буенча ПК 15+50 буенча урнашкан күзәтү участкасы, ПК 18+20 белән ПК 40+60 буенча 27, ПК 40+60 белән 46+ 27 - III-А категориясенә карый - ул геологик, гидрогеологик, топографик һәм башка табигый сәбәпләргә туры килми.

Типогранизация критерийлары буенча 8.1.5 п. һәм И СП 11-105-97 нче кушымталар нигезендә, II өлеш, ПК 16+76 (скв. №8,9), ПК 17+85 (скв. №10), ПК 40+20 - ПК 40+50 (скв. № 20-22), I-А-1 районына даими су баскан табигый шартларда ($H_{кр}/H_{ср} \geq 1$) проектлана торган автомобиль юлы территориясә керә.

6. Инженерлык инфраструктурасы

Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеген, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеген инженерлык белән тәэмин итү үз эченә ала:

- су белән тәэмин итү;
- газ белән тәэмин итү;
- электр белән тәэмин итү;
- элемтә;

Газ белән тәэмин итү. «Газпром трансгаз Казан» ЖЧЖ газ белән тәэмин итү чыганагы булып тора. Югары һәм түбән басымлы торбаүткәргечләр буенча газ кулланучыларга хужалык ихтыяжлары һәм жылылык чыганакалары өчен ягулык сыйфатында бирелә.

Электр белән тәэмин итү. Электр белән тәэмин итү чыганагы булып "Челтәр компаниясе" ААЖ электр үткәргеч линиясе тора.

Элемтә. Элемтә «Таттелеком» ГАЖ тарафыннан бирелә.

Транспорт инфраструктурасы. Башка авыл һәм муниципаль берәмлекләр белән транспорт элемтәсе гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юллары буенча шәһәр яны транспорты белән гамәлгә ашырыла.

Гомуми файдаланудагы федераль автомобиль юллары, территорияне планлаштыру проектын эшләү чикләрендә узучылар юк.

7. Планлаштырылган территориянең архитектура-планлаштыру карарлары проектын, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасын нигезләү

Территорияне планлаштыру проектында махсус архитектура-планлаштыру карарлары каралмаган. Автомобиль юлы норматив документлар нигезендә проектланган.

Юлның буй профилен проектлау өчен беренчел мәгълүматлар булып 34.13330.2012 "Автомобиль юллары" буенча каралган нормалар һәм чикләүләр тора.

План элементларының, буй һәм аркылы профильнең геометрик параметрлары СП 34.13330.2012 "Автомобиль юллары" норматив таләпләренә исәпкә алып билгеләнде.

Жир полотносы СП 34.13330.2012 "Автомобиль юллары" буенча проектланды.

Юл киеме конструкциясен проектлау «Торак булмаган юл киемнәрен проектлау» ОДН 218.046-01 тармак юл нормалары нигезендә башкарылды.

Проект СП 34.13330.2012 "Автомобиль юллары", һәм "Автомобиль юлларын бер дәрәжәдә үзгәртеп кору" 503-0-51.89 типлаштырылган проекты нигезләмәләрен кулланып башкарылды.

План, буй һәм аркылы профильләр элементлары СП 34.13330.2012 "Автомобиль

юллары" таләпләре нигезендә проектланды.

Автомобиль юлын реконструкцияләү уңайлы шартларда автотранспорт хәрәкәте проблемасын хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк. Автомобиль юлы СП 34.13330.2012

"Автомобиль юллары" "Автомобиль юллары" буенча куелган норматив таләпләргә туры

Бит

Объектны проектлау өчен кабул ителгән төп норматив күрсәткечләр

1 нче таблица

N	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Саны
1	Юл участогы категориясе		5
2	Проектлана торган участокның озынлыгы	км	4,627
3	Өслек тибы		жинеләйтелгән
4	Хәрәкәтнең хисап тизлеге	км/сәг	60 (40)
5	Борылыш почмаклары саны	данә	2
6	Жир өслегенең кинлеге	м	8,0
7	Хәрәкәт полосалары саны	данә	2
8	Хәрәкәт полосасының кинлеге	м	2,25
9	Юл өлешенең кинлеге	м	4,5
10	Юл читләре кинлеге:	м	2x1,75
11	Авышлык: юл өлеше юл кырые	%0	20 40
13	Кабарынкы сызыкның иң кечкенә	м	2843
14	Бөгелгән сызыкның иң кечкенә радиусы	м	1800
15	Максималь озынча авышлык	%	67

8.Территорияне планлаштыру проектында каралган чараларны гамәлгә ашыруның эзлеклелеге

Территорияне планлаштыру проекты тәкъдимнән гамәлгә ашыру буенча беренче чираттагы чараларга түбәндәгеләр керә:

1. «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет автомобиль юлы Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге төзү максатларында, проектлауның алдагы стадияләрен проектлау документациясен эзерләү.

2. Жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләү һәм соңыннан формалаштырылган жир кишәрлекләренә хокукларны рәсмиләштерү.

«Автомобиль юлларын һәм (яисә) юл сервисы объектларын урнаштыру өчен жир бүлеп бирү нормалары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 02.09.2009 ел, №717 карары белән расланган автомобиль юлларына бүлеп бирү полосасының кинлеген билгеләүче нормаларга ярашлы рәвештә һәм күчәмсез милек дәүләт кадастры мәгълүматларын исәпкә алып,

Бит

территорияне планлаштыруның әлеге проекты белән полосаны тәшкил итүче жир кишәрлекләренә чикләре билгеләнгән Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Марс һәм олы Аксы авыл жирлекләренә район әһәмиятендәге автомобиль юлларын бүлөп бирү.

Төзелгән жир кишәрлекләренә дәүләт күчәмсез милек кадастрына чикләр урнашуы һәм жир кишәрлекләре мәйданы турында мәгълүмат кертү өчен чикләү планнары әзерләргә кирәк. Дәүләт кадастр исәп-хисабы нәтижәсендә һәр жир участогына әлеге күчәмсез милек объектның идентификацияләргә һәм һәр жир участогына хокукларны дәүләт теркәвенә алырга мөмкинлек бирүче кадастр номеры биреләчәк.

3. Автомобиль юлын төзү.

4. Территорияне планлаштыру проекты тәкъдим иткән махсус куллану режимнарын үтәү.

9. Әйләнә-тирә мохитне саклау буенча чараларны гамәлгә ашыру, шул исәптән проектлана торган территориядә әйләнә-тирә мохитнең заманча һәм фаразлана торган торышын, жир өстендәге сулыкларны, акустик режимны, санитар-күзәтү зоналарын, гомуми файдаланудагы яшеллекләр мәйданнарын, планлаштыру чикләүләрен тасвирлау

Төзелеш эшләрен башкару процессында территориянең һава бассейны пычрануы вақытлы характер йөртә һәм төзелеш сроклары белән чикләнә. Үткәрелгән исәпләүләр буенча пычрату әһәмиятсез булып тора һәм территориянең һәм якындагы торак йортларның атмосфера һавасына тискәре йогынты ясамаячак.

Төзелеш эшләрен башкарганда барлыкка килә торган калдыкларны туплау төзелеш мәйданчыгы территориясендә башкарыла. Калдыкларны чыгару, аларның барлыкка килү һәм туплану күләмен исәпкә алып, даими рәвештә гамәлгә ашырыла.

Якын-тирәдәге территориядә су режимын бозу ярамый. Автомобиль юлыннан өске сулар өчен су саклау зонасы чикләрендә урнашкан юл өлешендә жир өсте суларын жыю өчен - 20% авышлы ике аркылы профиль жайланмасы каралган.

Объектны төзү һәм эксплуатацияләү флора һәм фауна составына тискәре йогынты ясамаячак.

Төзелеш һәм эксплуатацияләү чорында эшләр башкарганда автомобиль юлыннан тәэсире рөхсәт ителә.

Шулай итеп, әлеге проектны тормышка ашырганда әйләнә-тирә табигать мохите элементларына йогынты ясау дәрәжәсен һәм халыкның иминлеген мөмкин дип санарга мөмкин.

Атмосферага ЗВ калдыклары концентрациясен киметүгә юнәлдерелгән чаралар автомобиль юлы төзегәндә киңәш итү характерында:

1. эш башкару технологиясен үтәү;

Бит

2. эшләр башкару өчен билгеләнгән территориянең чикләрен үтәү;
3. транспортның техник торышын тикшереп тору;
4. двигательләрне һәм ягулык аппаратурасын сыйфатлы һәм үз вакытында көйләүне һәм ремонтлауны тәмин итү;
5. күчерү- төяү эшләрен башкарганда грунтка су сибү.

Автомобиль юлын эксплуатацияләгәндә ЗВ калдыкларын концентрацияләүне киметүгә юнәлдерелгән чаралар сыйфатында проект тарафыннан түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

1. янмый торган юл киёмнәрен куллану (грунт өслеге урынына);
2. автомобиль юлы буйлап үсә торган гамәлдәге яшел үсентеләрне мөмкин кадәр күбрәк саклап калу;
3. күпьяллык үләннәр катнашмасын чәчү юлы белән юл кырыен ныгыту һәм яшелләндерү.

Төзелеш эшләрен башкарганда пычратучы матдәләр:

1. төзелеш техникасы, автотранспорт, автотөягеч эше;
2. эретеп ябыштыру эшләре;
3. грунтны, вак ташны һәм комны бушату- төяү;
4. дизель электр станциясенең эше.

Төзелеш вакытында калдыклар белән эш итүнең тискәре йогынтысын азайту өчен түбәндәге чаралар башкарыла:

1. эшләр башкару өчен билгеләнгән территория чикләрен үтәү;
2. объектны төзегәндә агулы булмаган материаллар куллану;
3. эш урыннарын һәм көнкүреш һәм төзелеш калдыкларын жыю контейнерлары белән тәмин итү;
4. машиналарны юу махсус каралган һәм бу максат өчен жиһазландырылган урыннарда гына рөхсәт ителә;
5. эш башкаруны башлау алдыннан чүп-чар чыгаруга шартнамә төзү;
6. биотуалетка хезмәт күрсәтүнең санитар нормаларын үтәү.

Жир өсте һәм жир асты су объектларына тискәре йогынтының нәтижәләрен бетерү өчен түбәндәге табигатьне саклау чаралары карала:

1. эшләр башланганчы, эшче һәм инженер-техник персонал әйләнә-тирә мохитне саклау таләпләрен үтәү буенча инструктаж узалар;
2. эш башкару технологиясен үтәү;
3. районда һәм янәшә территориядә пычрануның факттагы чыганакларын исәпкә алу һәм бетерү;
4. техник һәм эчә торган суның һәм ташландык су чыгымнарын исәпкә алу. Чистарту корымаларында алга таба чистарту өчен эшләр башкару чорында барлыкка килә торган хужалык-көнкүреш суларын һәр көнне жыю. Биотуалет эшләмәүгә жентекле күзәтчелек. Биотуалетка

хезмэт күрсәтүнең барлык санитария-гигиена нормаларын үтәү;

5. эш урынында автотранспорт майларын һәм төзелеш механизмнарыннан ягулык агып чыгуын булдырмау максатыннан ягулык аппаратурасын һәм двигательләрне вакытында көйләү;

6. эш башкару урынында машиналар һәм механизмнар юны тыю;

Эш башкарганда жир ресурсларын ярлыландыруны булдырмау максатларында түбәндәге чаралар каралган:

1. барлык төр эшләрне төзелеш майданчыгы чикләрендә генә башкару;

2. материалларның норматив запасын кабул итү һәм туплау өчен, материалларны турыдан-туры автотранспорттан бушатуны оештыру;

3. автомобиль транспортын ягулык белән тәэмин итүне махсуслаштырылган АЗСтә, төзелеш майданчыгынан читтә башкару;

4. транспорт йөрүне бары тик ППРда каралган юллар буенча гына башкарырга. Туфракның икенчел пычрануын булдырмас өчен юлларны вак таш белән тәэмин итү. Эшләр тәмамлангандан соң юллардан вак таш һәм грунтны төзелеш майданчыгынан полигоннарга чыгару;

5. грунтны чыгарганда автосамосвал кузовын брезент белән каплауны тәэмин итү;

6. карны территориядән чыгаруны оештыру, бу кар суларының туфракка үтеп керүен һәм жир асты суларының пычрануын киметчәк.

Авариясез эксплуатация шартларында туфракка тискәре йогынты юк.

Гамәлдәге автомобиль юлы трассасы буйлап, аның юнәлешен житди үзгәртмичә, барлыкка килгән вәзгыять шартларында һәм экологик куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәгәндә, юл йогынтысы зонасында үсемлекләр һәм хайваннар өчен куркыныч янамавы исәпкә алынды.

Гомумән алганда, автомобиль юлы төзелеше һәм алга таба аны эксплуатацияләү үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы торышына үзгәрешләр кертмәчәк.

Электр магнит кырының нурланышын ионлаштыра торган жиһазларын эксплуатацияләгәндә, радиоактив матдәләрнең пычрануы күзәтелмәчәк.

Физик факторларның әйләнә-тирә мохиткә йогынтысы зур булмаган һәм йомшак дип бәяләнергә мөмкин.

Локаль экология мониторингы автомобиль юлы төзегәндә экологик иминлекне тәэмин итү максатыннан каралган.

Төзелеш һәм эксплуатацияләү чорында төп максатлар түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1. объектны төзү нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиттә үзгәрешләр ачыкланганда һәм аларның тискәре нәтижәләрен булдырмау яисә киметү буенча тәкъдимнәр әзерләү;
2. житештерү оешмалары тарафыннан әйләнә-тирә мохиткә билгеләнгән экологик таләпләрен һәм чикләүләренең үтәлешен контрольдә тоту.

Жирле экология мониторингының бурычлары түбәндәгеләргә кайтып кала:

1. әйләнә-тирә мохиткә йогынты дәрәжәсен билгели торган проектта кабул ителгән эш башкаруның тулылыгын һәм сыйфатын тикшереп тору;
исәпләү фаразлары базасы һәм тикшеренүләр мәгълүматлары;
2. проект исәпләүләренең әйләнә-тирә мохиткә йогынты дәрәжәсенә туры килүен тикшерү;
3. проект исәпләүләренең күзәтүләр нәтижәләреннән тайпылышы ачыкланган очракта, объектның экологик иминлеген тәмин итү буенча тәкъдимнәр әзерләү.

Локаль мониторинг объектның экологик куркынычсызлык дәрәжәсен бәяләү югарыда санап үтелгән параметрлар буенча күзәтүләр белән чикләнә. Экологик хәлгә башка житди йогынты булганда, бүтән параметрларны үлчәүне кулланырга. Шулай ук вакытта контроль өчен түбәндәге параметрларны кулланырга тәкъдим ителә:

- территорияне планлаштыру проектында каралган бүленеш чикләрен үтәү;
- атмосфера һавасының пычрануын исәпкә алу;
- өске суларның пычрануын исәпкә алу;
- калдыкларны жыю, саклау һәм утильләштерү.

Территориядә радиация вәзгыяте халык һәм персонал өчен имин. Автомобиль юлын төзү һәм эксплуатацияләү буенча барлык эшләр табигатьне саклау законнары таләпләре нигезендә башкарыла.

Планлаштырылган чикләүләр

Проектны планлаштыру чикләрендә төзелешне тулысынча тыюны күздә тоткан территориядән файдалануның аерым шартлары юк.

Проект чикләрендә планлаштыру чикләүләре үз эченә ала: кызыл линияләр, автомобиль юлы бүлү полосасы, автомобиль юлының санитар өзеклекләре (санитар-күзәтү зоналары), шулай ук коммуникацияләрне саклау зоналары. Төзелешне һәм хужалык эшчәнлеген чикләүнең күрсәтелгән зоналары күләмнәре, шулай ук әлеге зоналарның режимнары, ведомство нормативларын да кертеп, Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары, нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә билгеләнә.

Кызыл сызыклар

Кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территориялэрнең гамәлдәге яисә планлаштырыла торган чикләрен, электр тапшыру линияләре, элементә, торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар – линия объектлары урнашкан жир кишәрлекләренен чикләрен билгели торган сызыклар.

Кызыл линияләр, төзелгән хәзерге кадастр чикләрен исәпкә алып, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы территорияне планлаштыру проекты буенча билгеләнде.

Кызыл линияләрне раслау юридик һәм физик затларның жир кишәрлекләренә һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларына хокукларын туктатуга китерми, ә аларны тартып алу турында, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен сатып алу юлы белән, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү өчен, карарлар кабул итү өчен нигез буларак файдаланыла.

Автомобиль юлының читкә чыгу полосасы

«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 декабрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль законның 3 п. нигезендә автомобиль юлының бүленгән полосасы автомобиль юлының, юл корылмаларының конструктив элементларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм юл сервисы объектлары урнашкан яки урнашырга мөмкин булган жир кишәрлекләре (жирләр категориясенә бәйсез рәвештә) санала.

«Арча - Олы Этнә - Иске Кишет» автомобиль юлы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгер авыл жирлеге өчен территорияне планлаштыруның элге проектында Россия Федерациясә Хөкүмәте карары белән расланган «Автомобиль юлларын һәм (яисә) юл сервисы объектларын урнаштыру өчен жирләрне бүлү нормалары турында» 2009 елның 2 сентябрәндәге 717 номерлы карары нигезендә бүленгән полосаның чикләре билгеләнде.

Автомобиль юлының проектлана торган участогы кинлеге 34.13330.2012 Автомобиль юллары. Актуальләштерелгән редакция. СНиП 2.05.02-85* буенча 8,0м кабул ителде. Бүленгән полосаның кинлеге автомобиль юлындагы буй профильне һәм корылмаларны исәпкә алып билгеләнде.

Бүленгән полоса участогының гомуми мәйданы 114 962,0 кв.м.

Коммуникацияләрнең сак зоналары

Территорияне планлаштыру проекты чикләрендә коммуникацияләр өчен сак зоналары билгеләнде: ВЛ 0,4-10кВ, жир асты газүткәргече һәм жир асты элементә кабеле.

«Арча - Олы Этнә - Иске Кишет» автомобиль юлын төзелгәндә Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының

Олы Мэнгер авыл жирлеге төзелгәндә - 0,4-10 кВ, жир асты газүткәргечен, жир асты элементә кабелен үзгәртеп корырга кирәк.

Сак зонасы режимы һәм саклау зонасыннан файдалану буенча чикләүләр, әгәр норматив документлар каралган булса, тиешле объектның баланс тотучысы (хезмәт күрсәтүче оешма) белән килештереп үзгәртелергә мөмкин.

10. Территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар, Гражданнар оборонасы һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар үткәру

Планлаштырылган автомобиль юлының төзелеш эшләрен башкарганда гадәттән тыш хәлләрнең килеп чыгуы икеле, ләкин тулысынча мөмкин түгел. Гадәттән тыш хәлләр (ЧС) - авария, куркыныч табигый күренеш, һәлакәт, стихияле яки башка бәла-каза нәтижәсендә килеп туган шартлар, алар кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә яки әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин яисә үзләре артыннан кеше корбаннары, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең тормыш эшчәнлегә шартларын бозу нәтижәсендә барлыкка килгән.

Техноген һәм табигый характердагы гадәттән тыш хәлнең мөмкин булган чыганакалары:

1. Юл-транспорт һәлакәтләрендә автотранспортның ягулык системаларында шартлаулар, янгыннар.

2. Транспорт коммуникацияләре буенча ЛВЖ ташыганда аварияләр нәтижәсендә жиимерелү һәм янгыннар зоналары барлыкка килергә мөмкин (шартлаганда).

3. Газүткәргечләрдә авария нәтижәсендә проектлана торган объект жиимерелү һәм янгыннар зонасына элөгү.

4. Проектлана торган объектта авария барлыкка килүгә китерергә мөмкин климат шартларының гадәти (көчле салкыннар, язгы ташулар, давиллы жыллар һ.б.) шартлардан тайпылуы.

Куркыныч тудыручы факторларның зоналарын билгеләү буенча исәпләүләренә «Янгын-шартлау куркынычы булган объектларда һәлакәтләрнең нәтижәләрен бәяләү методикасы», «Ягулык-һава катнашмаларында һәлакәтле шартлауларның нәтижәләрен бәяләү методикасы» нигезендә уздырырга кирәк.

Радияцияле иминлек нормаларын һәм радиоактив матдәләр һәм башка ионлаштырылган нурланыш чыганакаларын ГОСТ 22.3.03 - 94 «Гадәттән тыш хәлләрдә иминлек. Халыкны яклау. Төп нигезләмәләр". төп санитария кагыйдәләре буенча тикшереп торырга кирәк.

Линия объектын төзегәндә техникага ягулык салу стационар һәм күчмә ягулык салу станцияләрендә су объектларыннан ерак урнашкан 1,4 м киңлектәге минеральләштерелгән полоса белән каймаланган махсус бүлеп бирелгән майданчыкта башкарылырга тиеш.

Хәрәкәтчәнлегә чикләнгән механизмнарға (экскаваторлар, бульдозерлар) укыган персонал утыртыла. Ягулык салу тишегендә йозаклары булган шланглар ярдәмендә башкарылырга тиеш.

Чиләкләрне һәм башка ачык савытларны ягулык салу өчен кулланырга ярамый. Эшкәртелгән майларны жыюны оештырырга һәм соңыннан аларны махсус пунктларга жибәргә кирәк. Туфракның үсемлек япмасына май агызу тыела.

Автомобиль юлы урнашкан районда куркыныч категорияләр буенча табигый процессларның катлаулылыгын бәяләү СНиП 22-01-95 «Хәвефле табигый тәэсирләр геофизикасы»на ярашлы рәвештә үткәрелде.

Таблица2

Куркыныч хәл чыганагы 1	Зыян китерүче факторның тәэсир итү характеры 2
Көчле жил	Жил көчәю, каршылык конструкцияләренә аэродинамик басым
Экстремаль атмосфера явым-төшемнәре (янгыр, буран)	Территорияләргә көчле кар яву, көчле жил, кар өемнәре ясалу
Боз	Боз катламы ясалу
Яшен	Электр разрядлары
Грунт деформациясе	Просадка һәм грунтны салкын куркыту
Суыклар	Терек конструкцияләренң температура деформациясе, коммуникацияләр кату һәм өзелү
Жир тетрәү	Көченә бәйле рәвештә биналар, корылмалар, коммуникацияләр жимерелү

Автомобиль юлын эксплуатацияләү чорында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары нигездә махсуслаштырылган бригадалар тарафыннан техник хезмәт күрсәтү һәм планлы ремонт эшләре торышына даими контроль оештырудан гыйбарәт.

Табиғый бәла-казалар (давыл, жир тетрәү, су басу, су ташкыны һ.б.) очрагында эксплуатация хезмәтләренә автомобиль юлының торышын көчәйтелгән контрольдә тотуны оештырырга кирәк.

Чаралар «Гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары. Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары» 11-107-98 нче номерлы уртақ предприятие таләпләренә туры китереп эшләнә.

Гражданнар оборонасы һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү чаралары

«Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» автомобиль юлы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегә, Этнә муниципаль районының Олы Мәнгәр авыл жирлегә гражданнар оборонасы буенча категориялә түгел, шуңа күрә аңа корылмаларның утқа каршы чыдамлылыгына махсус таләпләр куелмый, автомобиль юлларын сугыш куркынычы булган зоналарда урнаштыруга цикләүләр кертелми, проектлана торган объектны сугыш вакытында башка урынга күчерү күздә тотылмый.

Эвакуация чаралары турыдан-туры проектлана торган объектның конструктив-планлаштыру карарлары һәм транспорт-юл челтәренә торышы белән бирелә.

Хужалык эчә торган суны радиоактив һәм агулаучы матдәләр белән зарарланудан сакланган су алу корылмаларында гамәлгә ашырыла.

Проектлана торган территория районда урнашкан, анда геологик аномалияләр кебек табиғый факторлар юк.

Автомобиль юлын кышкы вакытта карлы-бозлы калдыклар белән элементдә булганда аларны тискәре температурада тунмый торган эремәгә күчерү сәләте булган химик материаллар кулланып, бозлавык белән көрәшүнең химик ысулын кулланып, кышкы тайгаклыкка каршы көрәш чараларын күздә тотарга кирәк. Хәрәкәттә катнашучыларны тайгак япма турында кисәтү өчен вакытлыча мәгълүмат билгеләре урнаштырыла.

Автомобиль юлы төзелгән чорда янгын куркынычсызлыгы, янгынга каршы чараларны вакытында үтәү, аны янгын сүндерү чаралары белән тәмин итү өчен подряд төзелеш оешмасы җитәкчесе җаваплы.

Юл машиналары һәм җиһазлары объектта тиешле эшләр башкарылган чорда гына булырга тиеш. Кулланыла торган машиналарның һәм җиһазларның параметрлары газлар, тавыш, вибрация ягыннан житештерүче предприятиенә билгеләнгән стандартларына һәм техник шартларына туры килергә тиеш.

Автомобиль юлы буйлап бүленгән полосаны агач-куаклардан чистартып карап тоту зарур.

Төзелеш мәйданчыгында янгын сүндерү өчен 5 куб. метрлы су тутырылган савытлар куела.

11. Автомобиль юлы категориясен, аларның озынлыгын, үткәрү сәләтен, аварияләгән, жәмәгать транспортының булган маршрутларын, гаражлар, парковкалар (машина куя урыннары) санын исәпкә алып, территориягә транспорт хезмәте күрсәтү системасын үстерү буенча тәкъдимнәр

Планлаштыру проекты тарафыннан территориягә жәмәгать транспортында хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге схемасын үзгәртү күздә тотылмый. Гамәлдәге маршрутларны, жәмәгать транспорты төрләрен, планлаштыру проекты чикләрендә һәм чиктәш территорияләрдә тукталыш (борылыш) пунктларының санын һәм урнашу урыннарын саклап калу күздә тотыла.

Аңлатма язуы

1. Кереш

Татарстан Республикасы Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» гомуми кулланылыштагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлын төзү максатларында территорияне планлаштыру проекты «ИнститутАгроТрансПроект» ЖЧЖ 2014 елга проект-тикшерү эшләре планы нигезендә, Татарстан Республикасы министрлар кабинетының 2016 елның 10 декабрәндәге 916 номерлы карары, шулай ук Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы Олы Мәңгәр авыл жирлегә башкарма комитетының Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» автомобиль юлын төзү өчен территорияне планлаштыру һәм чикләү проекты буенча проект документациясен әзерләү турында 2017 елның 06 июнендәге 13 номерлы карары һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының 2017 елның 02 июнендәге 67 номерлы килештерү хаты нигезендә эшләнә.

Татарстан Республикасы Арча һәм Этнә муниципаль районнарында «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» автомобиль юлы төзелешенә проект документациясе «Главтатдортранс» ДКУ биргән проект документациясен эшләүгә 76 нчы бирем буенча эшләнә.

Объект урнашкан урын: Татарстан Республикасы, Арча һәм Этнә муниципаль районнары, Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлегә, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегә.

Территорияне чикләү проекты норматив хокукый һәм норматив-техник документлар нигезендә эшләнгән:

1. Россия Федерациясе Жир кодексы 25.10.2001 № 136-ФЗ;
2. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы баяләмәсе;
3. 2001 елның 18 июнендәге 78-ФЗ номерлы «Жир төзелеш турында» Федераль закон;
4. «Дәүләт күчәмсез милек кадастры турында» 2007 елның 28 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон;
5. "Россия Федерациясенә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кергү турында " 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;
6. «Автомобиль юлларын һәм (яисә) юл сервисы объектларын урнаштыру өчен жирләрне бүлү бирү нормалары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2009 елның 02 сентябрәндәге 717 номерлы карары;
8. СП 34.13330.2012 Автомобиль юллары.
9. СП 42.13330.2011 Шәһәр төзелеш. Шәһәр һәм авылларда планлаштыру һәм төзелеш жирлекләре. СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89*.

Башлангыч материаллар һәм документлар сыйфатында түбәндәгеләр файдаланылды:

- Татарстан Республикасы буенча «ФКП Росреестр» ФДБУнең жир кишәрлекләре турында кадастр өземтәләре;
- автомобиль юлын реконструкцияләү буенча алдан проект карарлары ясалган территориянең топографик планы;
- М 1: 1 000 топографик сурәт нәтижәсе;
- 2017 елда «АгроТрансПроект институты» ЖЧЖ тарафыннан башкарылган инженерлык-геодезия, инженер-геология, инженер-экология, инженер-гидрометеорологик һәм икътисадиый тикшеренүләр турында хисаплар;

Линия объекты урнашу территориясен ызанлау проектында - «Арча - Олы Этнә» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлы - Иске Кишет, Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге проектында капитал төзелешнең линия объектларын урнаштыру өчен төзелә торган жир кишәрлекләренең чикләре, шул исәптән: автомобиль юллары (даими һәм вакытлыча бүлеп бирелгән жир кишәрлекләре), инженерлык коммуникацияләренең чикләре билгеләнде.

Территорияләре чикләү проектының максаты:

1. «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлы төзелеше объектларын урнаштыру өчен Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегенә билгеләнгән жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү.

2. Автомобиль юлларын һәм анда ясалма корылмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән, билгеләнгән тәртиптә тартып алынырга тиешле жир кишәрлекләренең, шулай ук автомобиль юлларын реконструкцияләү һәм жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларга, жир хужаларына һәм жир кишәрлекләренең арендаторларына жир кишәрлекләренең вакытлыча шөгыләне китергән зыяннарны каплау өчен кирәкле вакытлыча бүлеп биерү участкаларының мәйданнарын билгеләү.

3. Аларның мәнфәгатләре юл төзелеше белән бәйлә булган жир милекчеләрен, жирдән файдаланучыларны, арендаучы һәм залог тотучыларны билгеләү.

2. Гомуми мәгълүмат

Татарстан Республикасы Арча һәм Этнә муниципаль районы эре сәнәгать транспорт төене булып тора. проектлана торган «Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» автомобиль юлы Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге жирләре буйлап уза.

«Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» автомобиль юлы ПК0+00 һәм ПК16+60+60 лы Олы Мәңгәр авыл жирлеге жирләре буйлап Этнә муниципаль районының көнчыгыш өлешендә, ПК16+60+27 буенча Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының көнбатыш өлешендә Яңа Кишет авыл жирлеге жирләре буйлап уза.

3.Территорияне чикләү буенча проект тәкъдимнәре

«Арча - Олы Этнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлы төзелешенең линияле объектын Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә күчәмсез

мөлкәтнең дәүләт кадастрында теркәлгән жир кишәрлекләре өлешчә яисә тулысынча урнашкан, аларның исемлеге һәм характеристикалары төзелгән жир кишәрлекләре исемлегендә китерелде.

Планлаштыру структурасы, шулай ук "Татарстан Республикасы буенча Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенең федераль кадастр палатасы" ФДБУнең Татарстан Республикасы буенча филиалы тарафыннан бирелгән жир кишәрлекләре турында кадастр белешмәләре нигезендә «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлын төзү өчен планлаштырыла торган жир кишәрлекләре чикләре Арча муниципаль районының Иске Кишет, Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге чикләрендә төзелә.

Төзелә торган жир кишәрлекләре һәм аларның чикләре номерлары «Территорияне чикләү сызыгы» график материалында чагылдырылды. Төзелә торган жир кишәрлекләренең чикләре «Панорама» ГИС программа комплексында объектны кадастр исәбенә кую эшләрен башкару өчен электрон рәвештә китерелде: «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлы Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге.

Автомобиль юлын төзү максатларында кирәкле жир кишәрлекләре авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә һәм торак пунктлар жирләрендә урнашкан.

3. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

Капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру территориясендә файдалануның махсус шартлары булган зоналар, электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары, электр линияләре челтәрләренең сак зоналары, жир асты газүткәргечләре бар.

Арча муниципаль районының Яңа Кишет авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлегендә «Арча - Олы Өтнә- Иске Кишет» гомуми файдаланудагы жирле эһәмияттәге автомобиль юлы төзү оммуникацияләрне янадан урнаштыру һәм күчерүгә бәйле.

Татарстан Республикасынын Арча һәм Этна муниципаль районнарында «Арча - Олы Этна- Иске Кишет» объекты бунча тартып алыну күзде тотылган төзелә торган жир кишәрлекләре исемлегә (Арча муниципаль районы жирләре)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Территори яне чыккәү сызымы	Берләм жирдән файдалану составына кәрә торган	Жир кишәрлегенән	Төзелә торган (төзелгән) жир кишәрлегә мәйданы, кв.м	Баштагы жир кишәрлегенән адресы	Жир категориясе һәм жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалану төре	Баштагы жир кишәрлегенән хокук иясе һәм ана ия булу турьнда белешмәләр	Үзгәрә торган жир кишәрлегә мәйданы, кв.м	Территорияне планлаштыру проекты нигезендә төзелә торган (төзелгән) жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалану төре
1	кишәрлегә номеры	бүлгән жир кишәрлегенән кадастр номеры	кадастр номеры						

1	ЗУ1	-	16:09:100501:226	477,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлөгө, Иске Кишет авыл жирлөгө	Торак пункт жирлөргө авто	мобиль транспорты	объекттарын нем кол хужалыгы объекттарын урнаштыру нем эксплуатациялеу өчен	Татарстанның юл-транспорт комплексын карап тоту нем үстөрү баш идарәсе Дәүләт казна учреждениесе	9997,00	Автомобиль транспорты объекттарын нем кол хужалыгы объекттарын урнаштыру нем эксплуатациялеу өчен Яңа Кишет - Иске Кишет автомобиль юлын эксплуатациялеу								

	2	ЗУ2	-	16:09:100501	92,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль району, Яңа Кишет авыл жирлере, Иске Кишет авыл жирлере	Авыл жирлере	-	-	Торак пункттар жирларенен гомуми файдаланудалы жир кишерлеклере (территориялере) (коды 12.0)
3	ЗУ3	-	16:09:100703	55,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль району, Яңа Кишет авыл жирлере	Авыл хужалыгы жигештеруге ечен, Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлар	-	-	Санагаты, энергетика, транспорт, элемент, радиоташырулар, телевидение, информатика Жирнен автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшченлек тазмин иту ечен жирлар, оборона, иминлек жирларе, башка махсус билгеленештеге жирлар	

4	ЗУ4	-	16:09:100501	770,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлере	Авыл жирлере	-	-	Авыл жирлеренең гомуми файдаланулыгы жири кишерлеклере (территориялере) (коды 12.0)
5	ЗУ5	-	16:09:100501	10,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлере, Иске Кишет авыл жирлере	Авыл жирлере	-	-	Торак пунктлар Жиренең гомуми файдаланулыгы жири кишерлеклере (территориялере) (коды 12.0)

6	ЗУ6	-	16:09:100702	97,00	<p>Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яна Кишет авыл жирлегә</p>	<p>Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендәге жирлар</p>	<p>Сәнагать, энергетика, транспорт, элемта, радиоташлырулар, төлевидение, инфоформатика Жирнен автомобиль транспорты (кодны 7.2) космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирлар, оборона жирлере, башка махсус билгеленештеге жирлар</p>

7	ЗУ7	-	16:09:000000	4349,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлөгө	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен, Авыл хужалыгы билгеленешендегө жирлар			элегант, радиотапшырулар, төлөвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчэнлек тээмин итү өчен жирлар, оборона һәм иминлек жирларө, башка махсус билгеленештегө жирлар
8	ЗУ8	-	16:09:100702	4,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлөгө	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегө жирлар			Сәнагатъ, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, төлөвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчэнлек тээмин итү өчен жирлар, оборона һәм иминлек жирларө, башка махсус билгеленештегө жирлар
9	ЗУ9	16:09:100702:35	16:09:000000:412	1215,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегө жирлар	Дәүләт милкө	3791267,00	Авыл хужалыгы билгеленешендегө Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2)
10	ЗУ10	-	16:09:100702	8205,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлөгө	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегө жирлар			Сәнагатъ, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, төлөвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчэнлек тээмин итү өчен жирлар, оборона һәм иминлек жирларө, башка махсус билгеленештегө жирлар
11	ЗУ11	16:09:100702:25	16:09:000000:412	4,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегө жирлар	Дәүләт милкө	3791267,00	Авыл хужалыгы билгеленешендегө Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2)
12	ЗУ12	16:09:100702:35	16:09:000000:412	938,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегө жирлар	Дәүләт милкө	3791267,00	Авыл хужалыгы билгеленешендегө Жирнең автомобиль транспорты

14	ЗУ14	16:09:100702:25	16:09:000000:412	189,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы житештерү өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге	Дөүлөт милке	3791267,00	Авыл хужалыгы билгеленешендеге Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2)
15	ЗУ15	16:09:100702:23	16:09:000000:115	784,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы житештерү өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлар	Гомуми өлөштө милек	24803902,00	Сәнагать, энергетика, транспорт, элемтә, радиоталшырулар, төлөвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчәнлек тээмин итү өчен жирлар, оборона һәм иминлек жирларә, башка махсус билгеленештеге жирлар
16	ЗУ16	16:09:100702:18	16:09:000000:115	16998,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы житештерү өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлар	Гомуми өлөштө милек	24803902,00	Сәнагать, энергетика, транспорт, элемтә, радиоталшырулар, төлөвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчәнлек тээмин итү өчен жирлар, оборона һәм иминлек жирларә, башка махсус билгеленештеге жирлар
17	ЗУ17	-	16:09:100702	92,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлегә	Авыл хужалыгы житештерү өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлар	-	-	Сәнагать, энергетика, транспорт, элемтә, радиоталшырулар, төлөвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчәнлек тээмин итү өчен жирлар, оборона һәм иминлек жирларә, башка махсус

18	ЗУ18	16:09:100702:15	16:09:000000:115	15544,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишиг	Авыл хужалыгы житештерүе өчен, Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	Гомуми өлөшлө Милек	24803902,00	Сәнагатъ, энергетика, транспорт, элементъ, радиоталашыруулар, телевидение, информатика Жирнен автомобиль транспорты (кодъ 7.2) космик эшчэнлек тазмин иту өчен жирлер, оборона һәм иминлек жирлөре, башка махсус билгеленештеге жирлер
----	------	-----------------	------------------	----------	---	--	------------------------	-------------	---

19	ЗУ19	16:09:100702:24	16:09:000000:412	1335,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегә	Дөүләт милкә	3791267,00	Авыл хужалыгы билгеленешендегә Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2)
20	ЗУ20	16:09:100702:12	16:09:000000:115	20112,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегә жирлер	Гомуми өлешле милек	24803902,00	Сәнагать, энергетика, транспорт, элемтә, радиоталаштырулар, төпвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирлер, оборона һәм иминлек жирләре, башка махсус билгеленештегә жирлер
21	ЗУ21	16:09:100702:27	16:09:000000:412	537,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, КП Кишит	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегә жирлер	Дөүләт милкә	3791267,00	Авыл хужалыгы билгеленешендегә Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2)
22	ЗУ22	16:09:100702:1	16:09:000000:123	2727,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, АХЖК Гигант	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендегә жирлар	"Тататролизинг" акционерлык жәмгыяте	21820000,00	Сәнагать, энергетика, транспорт, элемтә, радиоталаштырулар, төпвидение, информатика Жирнең автомобиль транспорты (коды 7.2) космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирлер, оборона һәм иминлек жирләре, башка махсус билгеленештегә жирлер

23	ЗУ23	-	16:09:100702	1,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлере	Авыл хужалыгы житештерүе өчен, Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	-	-	Сенатать, энергетика, транспорт, элемте, радиотапшыруулар, теповидение, информатика Жирнен автомобиль транспорты (кодды 7.2) космик эшченлек тазмин иту өчен жирлер, оборона нам иминлек жирлере, башка махсус билгеленештеге жирлер
24	ЗУ24	-	16:09:100702	4,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлере	Авыл хужалыгы житештерүе өчен, Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	-	-	Сенатать, энергетика, транспорт, элемте, радиотапшыруулар, теповидение, информатика Жирнен автомобиль транспорты (кодды 7.2) космик эшченлек тазмин иту өчен жирлер, оборона нам иминлек жирлере, башка махсус билгеленештеге жирлер
25	ЗУ25	-	16:09:100702	9,00	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Яңа Кишет авыл жирлере	Авыл хужалыгы житештерүе өчен, Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	-	-	Сенатать, энергетика, транспорт, элемте, радиотапшыруулар, теповидение, информатика Жирнен автомобиль транспорты (кодды 7.2) космик эшченлек тазмин иту өчен жирлер, оборона нам иминлек жирлере, башка махсус билгеленештеге жирлер
Барлыгы:				74652,00					

**Татарстан Республикасының Арча һәм Этна муниципаль районнарында «Арча - Олы Этна- Иске Кишет» объекты
буенча тартып алыну күздә тотылган төзәлгә торган жир кишәрлекләре исемлегә (Этна муниципаль районы жирләре)**

№	Территорияның сызымы	Бердәм жирдән файдалану составына керә торган бүленгән жир	Жир кишәрлегенен кадастр номеры	Төзәлгә торган (төзәлгән) жир кишәрлегә майданы, кв.м	Баштагы жир кишәрлегенен адресы	Жир категориясе һәм жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалану төре	Баштагы жир кишәрлегенен хокук иясе һәм ана яя булу турында белешмаләр	Үзгәрә торган жир кишәрлегә майданы, кв.м	Территорияне планлаштыру проекты нигезендә төзәлгә торган (төзәлгән) жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалану төре
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	ЗУ26	-	16:10:080401	29,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирләре	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Дәүләт милкә (" Мәңгәр " авыл хужалыгы житештерү кооперативының арендасы)	3315968,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) санепатъ, энергетика, транспорт, элпәнтә, радиоташырулар, телевидение, информатика, космос эшчәнлеген тәмин итү өчен жир, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр
2	ЗУ27	16:10:080401:34	16:10:000000:89	706,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирләре, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Дәүләт милкә (" Мәңгәр " авыл хужалыгы житештерү кооперативының арендасы)	3315968,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) санепатъ, энергетика, транспорт, элпәнтә, радиоташырулар, телевидение, информатика, космос эшчәнлеген тәмин итү өчен жир, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр

3	ЗУ28	16:10:080401:37	16:10:000000:89	130,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлөгә, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр	Дәүләт милкә ("Мәңгәр" авыл хужалыгы житештерү кооперативының арендасы)	3315968,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сәнагатъ, энергетика, транспорт, элпәнтә, радиоташырлар, тәлғәвиденне, информатика, космос эшчәнлөгән тәзмин итү өчен жир, оборона жирләрә, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәгә жирләр
4	ЗУ29	16:10:080401:38	16:10:000000:89	565,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлөгә, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр	Гомуми өлешлө милкә ("Мәңгәр" авыл хужалыгы житештерү кооперативының арендасы)	3315968,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сәнагатъ, энергетика, транспорт, элпәнтә, радиоташырлар, тәлғәвиденне, информатика, космос эшчәнлөгән тәзмин итү өчен жир, оборона жирләрә, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәгә жирләр
5	ЗУ30	16:10:080401:106	-	3390,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлөгә, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр	Татарстан Республикасы Этна муниципаль районы, «Мәңгәр» авыл хужалыгы житештерү кооперативы арендасы	228044,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) авыл хужалыгы жирләрә
6	ЗУ31	16:10:080401:38	16:10:000000:89	873,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлөгә, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр	Дәүләт милкә "Мәңгәр" авыл хужалыгы житештерү кооперативы арендасы	3315968,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сәнагатъ, энергетика, транспорт, элпәнтә, радиоташырлар, тәлғәвиденне, информатика, космос эшчәнлөгән тәзмин итү өчен жир, оборона жирләрә, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәгә жирләр

7	ЗУ32	16:10:080401:66	16:10:000000:157	145,00	Татарстан Республикасы, Өтнә муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	"Авыл хужалыгы техникасы" жаваллылыгы чикленген жөмгыте	142152159,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сенегать, энергетика, транспорт, элемте, радиоташтырулар, телевидение, информатика, космос эшчленген тазмин иту өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер
8	ЗУ33	16:10:080401:6	16:10:000000:135	14173,00	Татарстан Республикасы, Өтнә муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	Гомуми епешле милек (" Мәңгәр " авыл хужалыгы житештерү кооперативының арендаcы).	16848743,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сенегать, энергетика, транспорт, элемте, радиоташтырулар, телевидение, информатика, космос эшчленген тазмин иту өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер
9	ЗУ34	16:10:080401:66	16:10:000000:157	183,00	Татарстан Республикасы, Өтнә муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	"Авыл хужалыгы техникасы" жаваллылыгы чикленген жөмгыте	142152159,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сенегать, энергетика, транспорт, элемте, радиоташтырулар, телевидение, информатика, космос эшчленген тазмин иту өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер
10	ЗУ35	16:10:080401:66	16:10:000000:157	69,00	Татарстан Республикасы, Өтнә муниципаль районы, Олы Өтнә авыл жирлере, "Сельхозтехника" ЖЧЖ	Авыл хужалыгы житештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендеге жирлер	"Авыл хужалыгы техникасы" жаваллылыгы чикленген жөмгыте	142152159,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) сенегать, энергетика, транспорт, элемте, радиоташтырулар, телевидение, информатика, космос эшчленген тазмин иту өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер

11	ЗУ36	16:10:080401:8	16:10:000000:135	89,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендөгө жирлер	Гомуми өлгөшлө милек ("Мәңгәр" авыл хужалыгы жигештерү кооперативының арендасы).	16848743,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) санатта, энергетика, транспорт, элпемта, радиоташыруулар, төлөвидение, информатика, космос эшчәнлеген тәзмин итү өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер
12	ЗУ37	16:10:080401:8	16:10:000000:135	13119,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендөгө жирлер	Гомуми өлгөшлө милек ("Мәңгәр" авыл хужалыгы жигештерү кооперативының арендасы).	16848743,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) санатта, энергетика, транспорт, элпемта, радиоташыруулар, төлөвидение, информатика, космос эшчәнлеген тәзмин итү өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер
13	ЗУ38	16:10:080401:33	16:10:000000:89	6568,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, СХПК Мәңгәр	Авыл хужалыгы жигештерүе өчен. Авыл хужалыгы билгеленешендөгө жирлер	Гомуми өлгөшлө милек ("Мәңгәр" авыл хужалыгы жигештерү кооперативының арендасы).	3315968,00	Автомобиль транспорты (код 7.2) санатта, энергетика, транспорт, элпемта, радиоташыруулар, төлөвидение, информатика, космос эшчәнлеген тәзмин итү өчен жир, оборона жирлере, иминлек һәм башка махсус билгеленештеге жирлер
14	ЗУ39	-	16:10:080101	271,00	Татарстан Республикасы, Этна муниципаль районы, Олы Мәңгәр авыл жирлере, Олы Мәңгәр авылы	Авыл жирлере	-	-	Авыл жигаренен гомуми файдаланулагы жир кишәрлеклере (территориялар) (коды 12.0)
Барлыгы:				40310,00					

Тартып алу күздө тотыла торган жир кишэрлеклөре координаталары каталогы

Чиклэрнең характерлы нокталарын билгеләү	МСК-16 координатлар, м	
	Х	У
ЗУ1		
1	527200.770	1337837.540
2	527202.700	1337840.390
3	527212.550	1337854.900
4	527216.480	1337860.690
5	527201.000	1337870.150
6	527197.960	1337865.160
7	527188.950	1337850.330
8	527188.410	1337849.440
9	527188.140	1337849.000
10	527187.590	1337848.100
11	527187.320	1337847.650
12	527187.160	1337847.390
ЗУ2		
1	527188.410	1337849.440
2	527188.950	1337850.330
3	527197.960	1337865.160
4	527197.900	1337865.140
5	527197.300	1337865.040
6	527196.690	1337864.970
7	527196.080	1337864.940
8	527195.470	1337864.950
9	527194.860	1337865.000
10	527194.250	1337865.090
11	527193.650	1337865.210
12	527193.060	1337865.370
13	527192.480	1337865.570
14	527191.920	1337865.810
15	527191.370	1337866.080
16	527189.780	1337866.960
17	527185.170	1337858.680
18	527185.470	1337858.420
19	527185.890	1337858.090
20	527186.290	1337857.740
21	527186.660	1337857.350
22	527187.010	1337856.950
23	527187.330	1337856.520
24	527187.620	1337856.080
25	527187.880	1337855.620
26	527188.110	1337855.140
27	527188.310	1337854.640
28	527188.480	1337854.140
29	527188.610	1337853.620
30	527188.720	1337853.100
31	527188.780	1337852.570
32	527188.820	1337852.040
33	527188.810	1337851.510
34	527188.780	1337850.980
35	527188.710	1337850.450
36	527188.600	1337849.930

Чиклэрнең характерлы нокталарын билгеләү	МСК-16 координатлар, м	
	Х	У
ЗУ3		
1	527189.770	1337866.960
2	527184.590	1337869.800
3	527179.980	1337863.240
4	527185.160	1337858.690
ЗУ4		
1	527200.770	1337837.540
2	527187.160	1337847.390
3	527180.810	1337843.750
4	527175.010	1337840.460
5	527164.660	1337821.870
6	527168.050	1337822.780
7	527168.250	1337822.730
8	527168.450	1337822.660
9	527168.650	1337822.580
10	527168.840	1337822.480
11	527169.020	1337822.380
12	527169.200	1337822.260
13	527169.360	1337822.130
14	527169.520	1337822.000
15	527169.670	1337821.850
16	527169.810	1337821.690
17	527169.940	1337821.520
18	527170.060	1337821.350
19	527170.170	1337821.170
20	527170.270	1337820.980
21	527170.350	1337820.790
22	527170.420	1337820.590
23	527170.480	1337820.380
24	527170.530	1337820.180
25	527170.560	1337819.970
26	527170.580	1337819.760
27	527170.580	1337819.550
28	527170.570	1337819.340
29	527170.550	1337819.130
30	527170.510	1337818.920
31	527170.460	1337818.710
32	527170.400	1337818.510
33	527170.330	1337818.310
34	527170.240	1337818.120
35	527170.140	1337817.940
36	527170.030	1337817.760
37	527169.910	1337817.580
38	527169.780	1337817.420
39	527164.450	1337810.330
40	527173.310	1337803.330
ЗУ5		
1	527167.440	1337796.020
2	527164.280	1337798.310
3	527170.640	1337800.010

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
ЗУ6		
1	527173.300	1337803.320
2	527170.650	1337800.020
3	527164.270	1337798.320
4	527158.550	1337802.470
5	527164.450	1337810.330
ЗУ7		
1	527175.010	1337840.460
2	527173.750	1337839.740
3	527166.100	1337837.520
4	527156.920	1337835.870
5	527151.290	1337836.130
6	527137.040	1337835.500
7	527117.060	1337834.550
8	527097.090	1337833.480
9	527077.120	1337832.340
10	527057.160	1337831.140
11	527017.260	1337828.270
12	527015.430	1337828.090
13	526997.230	1337827.200
14	526977.110	1337825.440
15	526956.850	1337823.640
16	526936.550	1337820.830
17	526924.570	1337818.530
18	526916.350	1337816.630
19	526907.820	1337814.090
20	526928.770	1337795.930
21	526929.050	1337796.580
22	526929.370	1337797.230
23	526929.740	1337797.860
24	526930.140	1337798.470
25	526930.590	1337799.050
26	526931.070	1337799.610
27	526931.580	1337800.130
28	526932.130	1337800.610
29	526932.710	1337801.060
30	526933.310	1337801.480
31	526939.790	1337802.550
32	526959.040	1337806.180
33	526978.570	1337809.060
34	526998.380	1337810.390
35	527016.490	1337811.010
36	527018.330	1337811.050
37	527038.270	1337812.730
38	527058.120	1337815.710
39	527078.080	1337816.950
40	527088.210	1337817.380
41	527088.420	1337817.310
42	527088.640	1337817.230
43	527088.840	1337817.140
44	527089.040	1337817.030

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
45	527089.230	1337816.910
46	527089.420	1337816.780
47	527089.600	1337816.630
48	527089.760	1337816.480
49	527089.920	1337816.320
50	527090.060	1337816.140
51	527090.200	1337815.960
52	527090.320	1337815.770
53	527090.430	1337815.570
54	527090.530	1337815.360
55	527090.610	1337815.150
56	527090.680	1337814.940
57	527090.740	1337814.720
58	527090.780	1337814.500
59	527090.810	1337814.270
60	527090.830	1337814.040
61	527090.830	1337813.820
62	527090.810	1337813.590
63	527090.780	1337813.370
64	527090.740	1337813.140
65	527090.680	1337812.920
66	527090.610	1337812.710
67	527090.530	1337812.500
68	527096.570	1337806.850
69	527103.340	1337814.510
70	527104.320	1337815.310
71	527105.350	1337816.050
72	527106.430	1337816.710
73	527107.550	1337817.290
74	527108.710	1337817.800
75	527109.900	1337818.220
76	527111.120	1337818.560
77	527118.030	1337818.960
78	527138.040	1337819.450
79	527157.230	1337819.960
80	527162.600	1337821.530
81	527164.580	1337821.850
82	527164.640	1337821.860
3У8		
1	526928.810	1337768.902
2	526931.480	1337772.050
3	526931.930	1337769.660
3У9		
1	526931.480	1337772.050
2	526928.810	1337768.900
3	526928.805	1337768.898
4	526924.160	1337767.760
5	526918.300	1337787.420
6	526918.140	1337788.020
7	526917.940	1337788.600
8	526917.700	1337789.180

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
9	526917.430	1337789.730
10	526917.120	1337790.270
11	526916.780	1337790.790
12	526916.400	1337791.290
13	526916.000	1337791.750
14	526915.560	1337792.200
15	526915.100	1337792.610
16	526914.610	1337792.990
17	526914.090	1337793.340
18	526913.560	1337793.650
19	526913.010	1337793.930
20	526912.430	1337794.180
21	526911.850	1337794.380
22	526911.250	1337794.550
23	526910.640	1337794.680
24	526910.030	1337794.770
25	526909.410	1337794.820
26	526908.790	1337794.830
27	526908.170	1337794.790
28	526907.550	1337794.720
29	526902.130	1337793.140
30	526883.860	1337786.600
31	526866.130	1337778.740
32	526858.050	1337774.540
33	526859.620	1337771.980
34	526850.380	1337767.190
35	526833.830	1337757.460
36	526827.540	1337753.160
37	526827.558	1337753.175
38	526897.160	1337810.910
39	526907.820	1337814.080
40	526923.529	1337800.470
41	526928.769	1337795.928
42	526928.760	1337795.900
43	526928.520	1337795.210
44	526928.320	1337794.510
45	526928.170	1337793.790
46	526928.070	1337793.070
47	526928.010	1337792.340
48	526927.990	1337791.600
49	526928.030	1337790.870
50	526928.110	1337790.150
51	526928.230	1337789.430
3Y10		
1	526680.670	1337511.750
2	526681.920	1337515.490
3	526683.520	1337520.210
4	526678.980	1337530.480
5	526679.730	1337566.980
6	526682.980	1337578.730
7	526693.230	1337580.230

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
8	526703.900	1337580.890
9	526707.500	1337590.720
10	526709.390	1337593.790
11	526713.430	1337597.870
12	526717.760	1337600.440
13	526722.680	1337605.820
14	526725.400	1337610.710
15	526730.180	1337608.680
16	526734.650	1337619.290
17	526729.890	1337621.310
18	526735.460	1337637.460
19	526723.230	1337642.230
20	526708.730	1337644.480
21	526714.730	1337658.230
22	526718.230	1337660.480
23	526722.230	1337656.230
24	526774.980	1337707.730
25	526780.130	1337712.420
26	526789.920	1337722.870
27	526789.880	1337723.320
28	526802.830	1337734.830
29	526817.980	1337746.630
30	526827.540	1337753.160
31	526897.140	1337810.900
32	526896.570	1337810.730
33	526877.260	1337803.480
34	526858.080	1337795.890
35	526847.990	1337791.010
36	526846.420	1337793.590
37	526838.060	1337789.550
38	526819.970	1337779.110
39	526802.530	1337767.550
40	526785.940	1337754.750
41	526770.340	1337740.720
42	526756.170	1337726.080
43	526751.330	1337718.980
44	526751.160	1337718.800
45	526750.970	1337718.620
46	526750.770	1337718.460
47	526750.560	1337718.310
48	526750.340	1337718.180
49	526750.110	1337718.050
50	526749.870	1337717.950
51	526749.630	1337717.860
52	526749.390	1337717.780
53	526749.140	1337717.720
54	526748.880	1337717.670
55	526748.630	1337717.640
56	526748.370	1337717.630
57	526748.110	1337717.630
58	526747.860	1337717.650

Чиклэрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
59	526747.600	1337717.680
60	526747.350	1337717.730
61	526747.100	1337717.800
62	526746.860	1337717.880
63	526746.620	1337717.980
64	526746.380	1337718.090
65	526746.160	1337718.210
66	526745.940	1337718.350
67	526745.740	1337718.510
68	526745.540	1337718.670
69	526745.350	1337718.850
70	526709.340	1337745.480
71	526700.790	1337734.570
72	526735.160	1337706.410
73	526735.420	1337706.230
74	526735.670	1337706.040
75	526735.910	1337705.840
76	526736.130	1337705.620
77	526736.340	1337705.380
78	526736.530	1337705.140
79	526736.710	1337704.880
80	526736.870	1337704.610
81	526737.010	1337704.330
82	526737.140	1337704.040
83	526737.240	1337703.750
84	526737.330	1337703.450
85	526737.400	1337703.140
86	526737.440	1337702.830
87	526737.470	1337702.520
88	526737.480	1337702.210
89	526737.470	1337701.900
90	526737.440	1337701.590
91	526737.390	1337701.280
92	526737.320	1337700.970
93	526737.230	1337700.670
94	526737.120	1337700.380
95	526736.990	1337700.090
96	526730.390	1337692.970
97	526728.810	1337691.440
98	526727.950	1337690.410
99	526724.100	1337684.830
100	526724.980	1337683.980
101	526720.920	1337680.050
102	526719.200	1337677.280
103	526718.140	1337675.820
104	526716.170	1337673.680
105	526712.560	1337669.440
106	526711.140	1337667.740
107	526713.730	1337664.980
108	526709.730	1337662.230
109	526701.730	1337643.980

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
110	526696.020	1337643.210
111	526695.560	1337642.190
112	526701.230	1337642.980
113	526690.980	1337619.230
114	526678.980	1337586.230
115	526678.700	1337585.300
116	526678.150	1337582.720
117	526677.320	1337580.750
118	526676.480	1337577.980
119	526673.730	1337567.980
120	526672.980	1337529.480
3Y11		
1	526721.920	1337681.670
2	526720.920	1337680.050
3	526724.980	1337683.980
4	526724.100	1337684.830
3Y12		
1	526780.140	1337712.430
2	526780.130	1337712.421
3	526774.980	1337707.730
4	526722.230	1337656.230
5	526718.230	1337660.480
6	526714.730	1337658.230
7	526708.730	1337644.480
8	526723.230	1337642.230
9	526735.450	1337637.470
10	526737.230	1337642.630
11	526738.770	1337646.770
12	526741.970	1337652.740
13	526743.800	1337657.370
14	526745.120	1337659.730
15	526745.820	1337661.530
16	526748.220	1337665.770
17	526752.420	1337675.350
18	526775.810	1337707.810
3Y13		
1	526713.730	1337664.980
2	526711.130	1337667.740
3	526705.480	1337660.990
4	526704.400	1337658.900
5	526698.560	1337648.820
6	526696.020	1337643.210
7	526701.730	1337643.980
8	526709.730	1337662.230
3Y14		
1	526701.230	1337642.980
2	526695.530	1337642.180
3	526694.650	1337640.190
4	526687.200	1337621.050
5	526684.540	1337615.200
6	526683.690	1337610.030

Чиклэрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	Х	У
7	526683.430	1337604.230
8	526682.610	1337600.680
9	526681.870	1337594.370
10	526679.550	1337588.240
11	526678.830	1337585.930
12	526678.690	1337585.280
13	526678.697	1337585.304
14	526678.980	1337586.230
15	526690.980	1337619.230
ЗУ15		
1	526703.900	1337580.890
2	526693.230	1337580.230
3	526682.980	1337578.730
4	526679.730	1337566.980
5	526678.980	1337530.480
6	526683.530	1337520.220
7	526688.380	1337534.500
8	526694.010	1337553.920
ЗУ16		
1	526677.320	1337580.760
2	526669.870	1337563.120
3	526661.690	1337544.860
4	526653.380	1337526.590
5	526645.740	1337507.990
6	526638.620	1337489.210
7	526632.040	1337470.270
8	526625.490	1337451.340
9	526619.080	1337432.350
10	526612.800	1337413.330
11	526606.380	1337394.480
12	526598.940	1337375.990
13	526591.570	1337357.370
14	526584.360	1337338.690
15	526577.270	1337319.980
16	526570.230	1337301.340
17	526562.160	1337282.980
18	526559.170	1337276.450
19	526556.820	1337269.890
20	526554.930	1337264.100
21	526554.390	1337262.290
22	526551.620	1337255.510
23	526550.250	1337252.240
24	526543.150	1337238.040
25	526534.950	1337215.210
26	526533.000	1337208.290
27	526526.120	1337189.640
28	526519.150	1337170.860
29	526512.530	1337152.000
30	526505.310	1337133.400
31	526498.080	1337114.720
32	526491.160	1337095.930

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
33	526484.230	1337077.200
34	526476.880	1337058.630
35	526469.640	1337039.970
36	526462.490	1337021.300
37	526455.150	1337002.710
38	526447.800	1336984.110
39	526440.500	1336965.490
40	526433.110	1336946.920
41	526425.670	1336928.350
42	526418.300	1336909.720
43	526413.230	1336896.270
44	526435.880	1336892.550
45	526439.440	1336901.480
46	526446.670	1336920.150
47	526453.790	1336938.850
48	526460.860	1336957.580
49	526467.800	1336976.320
50	526475.030	1336994.950
51	526482.240	1337013.590
52	526489.610	1337032.180
53	526496.870	1337050.840
54	526504.010	1337069.510
55	526511.340	1337088.080
56	526518.940	1337106.590
57	526526.250	1337125.250
58	526533.290	1337143.960
59	526540.720	1337162.490
60	526548.260	1337180.990
61	526555.920	1337199.400
62	526558.900	1337205.890
63	526578.740	1337244.220
64	526584.520	1337265.140
65	526587.290	1337273.420
66	526593.210	1337292.490
67	526599.860	1337311.290
68	526606.590	1337330.130
69	526613.370	1337348.920
70	526620.430	1337367.580
71	526627.830	1337386.120
72	526635.330	1337404.620
73	526643.210	1337422.930
74	526651.730	1337441.020
75	526660.230	1337459.210
76	526668.460	1337477.590
77	526675.550	1337496.450
78	526680.670	1337511.750
79	526672.980	1337529.480
80	526673.730	1337567.980
81	526676.480	1337577.980
3У17		
1	526434.350	1336888.720

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	Х	У
2	526435.900	1336892.540
3	526413.220	1336896.270
4	526411.780	1336892.430
ЗУ18		
1	526230.340	1336350.900
2	526235.780	1336368.810
3	526239.210	1336378.610
4	526245.830	1336397.460
5	526252.770	1336416.180
6	526259.830	1336434.880
7	526266.930	1336453.590
8	526273.910	1336472.360
9	526280.740	1336491.170
10	526287.610	1336509.970
11	526294.400	1336528.790
12	526301.200	1336547.570
13	526308.330	1336566.210
14	526315.640	1336584.820
15	526322.950	1336603.430
16	526330.340	1336622.020
17	526337.570	1336640.700
18	526344.550	1336659.460
19	526351.630	1336678.140
20	526358.900	1336696.720
21	526366.550	1336715.130
22	526374.610	1336733.350
23	526380.960	1336746.110
24	526393.780	1336779.400
25	526396.660	1336778.550
26	526398.620	1336785.270
27	526395.740	1336786.110
28	526397.760	1336792.360
29	526400.740	1336801.650
30	526403.930	1336807.720
31	526407.380	1336815.210
32	526411.300	1336826.710
33	526417.930	1336845.570
34	526422.150	1336857.350
35	526422.530	1336857.740
36	526422.930	1336858.110
37	526423.350	1336858.450
38	526423.790	1336858.770
39	526424.250	1336859.060
40	526424.730	1336859.310
41	526425.230	1336859.540
42	526425.740	1336859.730
43	526426.260	1336859.900
44	526426.780	1336860.030
45	526427.320	1336860.120
46	526427.860	1336860.190
47	526428.400	1336860.210

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	Х	У
48	526428.950	1336860.210
49	526450.850	1336857.620
50	526453.350	1336870.990
51	526437.870	1336875.420
52	526437.400	1336875.570
53	526436.930	1336875.750
54	526436.480	1336875.970
55	526436.050	1336876.210
56	526435.630	1336876.470
57	526435.230	1336876.770
58	526434.840	1336877.080
59	526434.480	1336877.420
60	526434.140	1336877.790
61	526433.830	1336878.170
62	526433.540	1336878.570
63	526433.270	1336878.990
64	526433.030	1336879.430
65	526432.820	1336879.880
66	526432.640	1336880.340
67	526432.490	1336880.820
68	526432.360	1336881.300
69	526432.270	1336881.790
70	526432.210	1336882.280
71	526432.180	1336882.780
72	526432.180	1336883.270
73	526434.370	1336888.710
74	526411.750	1336892.430
75	526409.160	1336885.630
76	526408.960	1336885.290
77	526408.740	1336884.970
78	526408.500	1336884.670
79	526408.240	1336884.380
80	526407.960	1336884.100
81	526407.670	1336883.850
82	526407.360	1336883.610
83	526407.030	1336883.400
84	526406.700	1336883.200
85	526406.350	1336883.030
86	526405.990	1336882.880
87	526405.620	1336882.750
88	526405.250	1336882.640
89	526404.870	1336882.560
90	526404.480	1336882.510
91	526404.090	1336882.470
92	526403.700	1336882.470
93	526403.310	1336882.480
94	526402.930	1336882.530
95	526402.540	1336882.590
96	526402.170	1336882.680
97	526384.350	1336883.830
98	526381.890	1336870.680

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
99	526393.750	1336866.600
100	526394.150	1336866.470
101	526394.530	1336866.320
102	526394.910	1336866.140
103	526395.270	1336865.940
104	526395.620	1336865.720
105	526395.960	1336865.480
106	526396.270	1336865.210
107	526396.580	1336864.930
108	526396.860	1336864.630
109	526397.120	1336864.310
110	526397.370	1336863.980
111	526397.590	1336863.630
112	526397.790	1336863.260
113	526397.960	1336862.890
114	526398.120	1336862.500
115	526398.240	1336862.110
116	526398.350	1336861.710
117	526398.430	1336861.300
118	526398.480	1336860.890
119	526398.500	1336860.480
120	526398.500	1336860.060
121	526398.480	1336859.650
122	526396.070	1336854.120
123	526388.170	1336835.770
124	526383.020	1336824.740
125	526380.540	1336816.830
126	526378.780	1336810.190
127	526374.780	1336801.280
128	526373.580	1336798.610
129	526370.590	1336792.730
130	526369.210	1336788.030
131	526367.710	1336785.510
132	526365.390	1336780.200
133	526364.990	1336779.240
134	526362.680	1336773.640
135	526361.360	1336770.040
136	526357.100	1336762.220
137	526356.160	1336760.350
138	526354.330	1336756.510
139	526350.070	1336742.970
140	526343.530	1336724.090
141	526337.090	1336705.220
142	526329.630	1336686.740
143	526322.200	1336668.160
144	526314.830	1336649.560
145	526307.480	1336630.960
146	526300.180	1336612.330
147	526292.920	1336593.680
148	526285.720	1336575.010
149	526278.590	1336556.370

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
150	526270.980	1336537.900
151	526263.400	1336519.400
152	526255.660	1336500.960
153	526247.950	1336482.480
154	526240.510	1336463.890
155	526233.050	1336445.340
156	526225.550	1336426.800
157	526218.100	1336408.310
158	526209.770	1336390.160
159	526205.500	1336380.820
160	526205.180	1336379.590
161	526204.410	1336376.650
162	526203.090	1336371.340
3У19		
1	526214.110	1336313.450
2	526216.250	1336316.750
3	526221.620	1336322.130
4	526230.340	1336350.900
5	526203.090	1336371.340
6	526202.940	1336370.750
7	526201.770	1336365.900
8	526201.590	1336365.240
9	526200.310	1336362.600
10	526197.950	1336355.690
11	526196.600	1336350.550
12	526190.640	1336337.790
13	526189.770	1336335.840
14	526188.770	1336333.910
15	526188.380	1336332.890
16	526200.970	1336324.740
3У20		
1	525878.970	1335523.440
2	525881.390	1335530.430
3	525883.690	1335537.100
4	525888.340	1335549.270
5	525895.280	1335568.010
6	525902.190	1335586.830
7	525909.680	1335605.460
8	525917.510	1335623.830
9	525924.440	1335642.540
10	525931.660	1335661.220
11	525938.920	1335679.840
12	525946.050	1335698.520
13	525953.230	1335717.210
14	525960.570	1335735.840
15	525968.020	1335754.400
16	525975.360	1335772.990
17	525982.700	1335791.600
18	525990.020	1335810.200
19	525997.310	1335828.830
20	526004.590	1335847.450

Чиклэрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
21	526011.840	1335866.090
22	526019.070	1335884.740
23	526026.390	1335903.360
24	526033.670	1335921.980
25	526040.970	1335940.590
26	526048.120	1335959.260
27	526055.340	1335977.920
28	526062.560	1335996.540
29	526069.370	1336015.280
30	526083.400	1336052.800
31	526090.360	1336071.550
32	526097.280	1336090.310
33	526104.170	1336109.090
34	526111.030	1336127.870
35	526117.860	1336146.670
36	526124.640	1336165.490
37	526131.400	1336184.310
38	526138.120	1336203.150
39	526144.810	1336222.010
40	526151.500	1336240.860
41	526158.130	1336259.740
42	526168.220	1336285.300
43	526173.890	1336296.670
44	526174.630	1336298.530
45	526175.750	1336301.310
46	526178.360	1336307.800
47	526181.340	1336315.230
48	526188.370	1336332.840
49	526188.380	1336332.890
50	526200.970	1336324.740
51	526214.110	1336313.450
52	526208.300	1336304.500
53	526205.010	1336297.210
54	526202.120	1336290.820
55	526200.890	1336288.090
56	526200.070	1336286.270
57	526196.440	1336274.310
58	526185.640	1336248.890
59	526177.330	1336230.770
60	526169.790	1336212.330
61	526162.520	1336193.730
62	526155.320	1336175.080
63	526148.120	1336156.430
64	526140.960	1336137.750
65	526133.770	1336119.080
66	526126.440	1336100.450
67	526119.090	1336081.850
68	526111.780	1336063.250
69	526104.520	1336044.620
70	526097.350	1336025.960
71	526090.180	1336007.280

Чиклэрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
72	526082.930	1335988.630
73	526075.600	1335970.010
74	526068.280	1335951.400
75	526060.910	1335932.810
76	526053.630	1335914.180
77	526046.260	1335895.580
78	526038.960	1335876.960
79	526031.580	1335858.380
80	526024.300	1335839.750
81	526016.960	1335821.150
82	526009.710	1335802.510
83	526002.410	1335783.900
84	525995.210	1335765.250
85	525988.020	1335746.600
86	525980.990	1335727.870
87	525973.780	1335709.200
88	525966.560	1335690.560
89	525959.450	1335671.850
90	525952.130	1335653.230
91	525944.880	1335634.590
92	525937.530	1335616.010
93	525930.530	1335597.290
94	525923.390	1335578.590
95	525916.160	1335559.880
96	525908.340	1335541.440
97	525903.450	1335529.310
98	525900.340	1335522.910
99	525896.900	1335515.740
100	525895.810	1335513.210
3Y21		
1	525895.110	1335499.050
2	525894.810	1335504.970
3	525894.970	1335506.830
4	525895.530	1335512.550
5	525895.810	1335513.210
6	525878.970	1335523.440
7	525878.800	1335522.910
8	525877.590	1335519.770
9	525873.550	1335515.460
10	525872.130	1335513.890
11	525867.990	1335509.610
12	525866.770	1335506.590
13	525891.640	1335490.300
3Y22		
1	525837.560	1335435.270
2	525837.630	1335435.220
3	525840.130	1335430.220
4	525840.130	1335429.910
5	525840.220	1335429.740
6	525840.970	1335422.990
7	525842.220	1335417.490

Цикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
8	525844.670	1335414.430
9	525845.130	1335413.970
10	525845.320	1335413.590
11	525848.220	1335409.240
12	525851.970	1335406.490
13	525857.490	1335405.240
14	525862.360	1335406.670
15	525862.810	1335408.010
16	525864.320	1335415.960
17	525868.770	1335428.210
18	525875.630	1335447.020
19	525882.290	1335465.870
20	525889.340	1335484.520
21	525891.640	1335490.300
22	525866.770	1335506.590
23	525862.160	1335495.170
24	525854.520	1335476.680
25	525847.100	1335458.110
26	525839.380	1335439.680
3Y23		
1	525862.180	1335406.140
2	525862.360	1335406.670
3	525857.520	1335405.240
4	525857.630	1335405.220
3Y24		
1	525856.830	1335405.380
2	525851.970	1335406.490
3	525848.220	1335409.240
4	525845.320	1335413.590
5	525847.630	1335408.970
6	525851.380	1335406.470
3Y25		
1	525844.670	1335414.430
2	525842.220	1335417.490
3	525840.970	1335422.990
4	525840.220	1335429.740
5	525840.140	1335429.890
6	525840.140	1335429.280
7	525840.130	1335422.720
8	525841.380	1335417.720
3Y26		
1	525837.560	1335435.260
2	525837.630	1335435.220
3	525840.130	1335430.220
4	525840.130	1335429.910
5	525840.130	1335422.720
6	525841.380	1335417.720
7	525845.130	1335413.970
8	525845.320	1335413.590
9	525847.630	1335408.970
10	525851.380	1335406.470

Чиклэрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
11	525857.490	1335405.240
12	525857.630	1335405.220
13	525862.170	1335406.120
14	525861.950	1335405.440
15	525857.530	1335404.250
16	525856.980	1335404.360
17	525851.530	1335405.500
18	525847.780	1335408.750
19	525847.590	1335408.990
20	525844.280	1335413.250
21	525841.280	1335417.000
22	525840.030	1335423.000
23	525839.570	1335426.800
24	525839.280	1335429.250
25	525836.970	1335433.870
3Y27		
1	525861.950	1335405.440
2	525861.380	1335403.700
3	525853.800	1335391.410
4	525850.310	1335382.940
5	525838.540	1335393.770
6	525825.530	1335401.170
7	525825.970	1335402.320
8	525828.310	1335408.270
9	525829.780	1335412.200
10	525831.150	1335415.880
11	525832.010	1335418.600
12	525832.500	1335420.480
13	525834.340	1335427.490
14	525836.970	1335433.870
15	525839.280	1335429.250
16	525839.570	1335426.800
17	525840.030	1335423.000
18	525841.280	1335417.000
19	525844.280	1335413.250
20	525847.590	1335408.990
21	525847.780	1335408.750
22	525851.530	1335405.500
23	525856.980	1335404.360
24	525857.530	1335404.250
3Y28		
1	525850.310	1335382.930
2	525848.670	1335378.900
3	525836.030	1335390.250
4	525824.000	1335397.160
5	525825.530	1335401.160
6	525838.530	1335393.750
3Y29		
1	525848.660	1335378.900
2	525841.690	1335361.930
3	525841.590	1335361.490

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
4	525817.600	1335380.390
5	525824.000	1335397.160
6	525836.030	1335390.250
3У30		
1	525841.590	1335361.470
2	525817.600	1335380.370
3	525813.370	1335369.300
4	525811.870	1335364.200
5	525809.850	1335357.490
6	525806.010	1335345.110
7	525799.460	1335326.260
8	525792.830	1335307.400
9	525785.990	1335288.600
10	525781.690	1335276.400
11	525779.340	1335270.850
12	525778.990	1335269.790
13	525765.240	1335240.980
14	525761.960	1335236.590
15	525782.520	1335243.500
16	525797.450	1335248.040
17	525801.500	1335268.760
18	525806.590	1335280.590
19	525813.980	1335299.170
20	525821.900	1335317.470
21	525830.190	1335335.660
22	525835.660	1335347.450
23	525838.660	1335353.790
24	525840.940	1335358.620
3У31		
1	525755.280	1335214.650
2	525756.620	1335218.360
3	525759.470	1335228.740
4	525760.910	1335235.190
5	525761.950	1335236.580
6	525782.520	1335243.460
7	525797.450	1335248.030
8	525797.340	1335247.480
9	525796.870	1335236.730
10	525794.330	1335233.030
11	525792.890	1335231.370
12	525789.200	1335225.690
13	525787.870	1335223.360
14	525787.800	1335223.050
15	525753.010	1335207.500
3У32		
1	525786.010	1335218.080
2	525787.800	1335223.050
3	525753.010	1335207.490
4	525751.920	1335204.080
5	525751.030	1335202.340
6	525752.280	1335203.000

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	Х	У
	ЗУЗЗ	
1	525570.210	1334669.340
2	525560.810	1334713.660
3	525565.900	1334726.820
4	525565.940	1334727.250
5	525565.960	1334727.690
6	525565.950	1334728.120
7	525565.920	1334728.550
8	525565.850	1334728.980
9	525565.760	1334729.400
10	525565.640	1334729.820
11	525565.500	1334730.230
12	525565.330	1334730.620
13	525565.140	1334731.010
14	525564.920	1334731.380
15	525564.680	1334731.740
16	525564.420	1334732.090
17	525564.130	1334732.410
18	525563.830	1334732.720
19	525563.510	1334733.010
20	525563.160	1334733.270
21	525562.810	1334733.520
22	525562.440	1334733.740
23	525562.050	1334733.940
24	525556.890	1334736.360
25	525554.100	1334753.610
26	525567.980	1334749.020
27	525568.400	1334748.910
28	525568.830	1334748.830
29	525569.260	1334748.780
30	525569.700	1334748.760
31	525570.130	1334748.760
32	525570.560	1334748.790
33	525570.990	1334748.850
34	525571.420	1334748.940
35	525571.840	1334749.050
36	525572.250	1334749.190
37	525572.650	1334749.350
38	525573.040	1334749.540
39	525573.420	1334749.760
40	525573.790	1334750.000
41	525574.130	1334750.260
42	525574.460	1334750.540
43	525574.770	1334750.850
44	525575.070	1334751.170
45	525575.340	1334751.510
46	525575.580	1334751.870
47	525581.650	1334767.310
48	525588.980	1334785.920
49	525596.340	1334804.540
50	525603.860	1334823.050

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
51	525611.020	1334841.690
52	525618.110	1334860.400
53	525625.310	1334879.070
54	525632.600	1334897.710
55	525639.980	1334916.320
56	525647.460	1334934.880
57	525654.950	1334953.400
58	525662.150	1334972.030
59	525669.330	1334990.690
60	525676.460	1335009.380
61	525683.610	1335028.080
62	525691.020	1335046.670
63	525698.360	1335065.270
64	525705.700	1335083.870
65	525712.990	1335102.450
66	525719.810	1335121.190
67	525726.250	1335140.160
68	525733.230	1335158.760
69	525738.960	1335178.850
70	525750.920	1335202.280
71	525752.280	1335203.000
72	525785.990	1335218.070
73	525785.830	1335217.680
74	525781.190	1335209.880
75	525779.460	1335205.180
76	525774.110	1335195.480
77	525771.170	1335187.240
78	525770.810	1335186.190
79	525767.980	1335179.770
80	525764.020	1335168.510
81	525762.920	1335165.650
82	525756.580	1335149.900
83	525749.700	1335131.130
84	525742.400	1335112.490
85	525735.230	1335093.800
86	525727.760	1335075.240
87	525720.540	1335056.610
88	525713.310	1335037.970
89	525706.110	1335019.300
90	525698.760	1335000.690
91	525691.440	1334982.080
92	525684.180	1334963.470
93	525677.200	1334944.750
94	525670.150	1334926.010
95	525663.010	1334907.320
96	525655.770	1334888.660
97	525648.460	1334870.030
98	525641.040	1334851.440
99	525633.550	1334832.880
100	525625.950	1334814.410
101	525618.980	1334795.710

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
102	525611.880	1334776.990
103	525604.640	1334758.270
104	525597.360	1334741.600
105	525597.410	1334741.170
106	525597.490	1334740.750
107	525597.590	1334740.340
108	525597.720	1334739.930
109	525597.880	1334739.530
110	525598.060	1334739.140
111	525598.260	1334738.770
112	525598.490	1334738.400
113	525598.750	1334738.060
114	525599.020	1334737.730
115	525599.310	1334737.420
116	525599.630	1334737.130
117	525599.960	1334736.860
118	525600.310	1334736.610
119	525600.670	1334736.380
120	525601.050	1334736.180
121	525601.440	1334736.000
122	525601.840	1334735.850
123	525610.380	1334731.400
124	525614.880	1334729.640
125	525609.790	1334716.600
126	525605.290	1334718.360
127	525597.010	1334720.600
128	525596.550	1334720.770
129	525596.070	1334720.910
130	525595.580	1334721.030
131	525595.090	1334721.110
132	525594.590	1334721.160
133	525594.090	1334721.180
134	525593.590	1334721.170
135	525593.090	1334721.120
136	525592.600	1334721.050
137	525592.110	1334720.940
138	525591.630	1334720.800
139	525591.150	1334720.630
140	525590.690	1334720.440
141	525590.250	1334720.210
142	525589.820	1334719.960
143	525589.400	1334719.670
144	525589.010	1334719.370
145	525588.630	1334719.040
146	525588.280	1334718.680
147	525582.860	1334702.510
148	525575.710	1334683.770
3Y34		
1	525570.200	1334669.370
2	525568.570	1334665.100
3	525567.540	1334662.280

Циклрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
4	525558.150	1334706.770
5	525559.970	1334711.350
6	525560.810	1334713.640
3Y35		
1	525556.890	1334736.360
2	525554.100	1334753.600
3	525549.760	1334755.030
4	525552.460	1334738.410
3Y36		
1	525542.770	1334742.930
2	525547.750	1334755.690
3	525549.750	1334755.030
4	525552.460	1334738.410
3Y37		
1	525558.150	1334706.770
2	525552.600	1334692.800
3	525545.000	1334674.310
4	525537.420	1334655.800
5	525529.870	1334637.270
6	525522.300	1334618.750
7	525514.870	1334600.120
8	525507.910	1334581.340
9	525500.870	1334562.620
10	525493.950	1334543.840
11	525487.050	1334525.060
12	525480.120	1334506.290
13	525473.240	1334487.520
14	525466.150	1334468.870
15	525458.710	1334450.330
16	525451.360	1334431.710
17	525436.890	1334394.370
18	525430.010	1334375.600
19	525422.680	1334357.030
20	525415.390	1334338.390
21	525408.180	1334319.730
22	525400.990	1334301.060
23	525393.870	1334282.360
24	525386.760	1334263.710
25	525379.140	1334245.250
26	525371.620	1334226.680
27	525364.460	1334207.990
28	525357.020	1334189.430
29	525349.830	1334170.720
30	525342.920	1334151.970
31	525339.280	1334142.850
32	525367.760	1334156.290
33	525377.580	1334181.400
34	525384.890	1334200.010
35	525392.150	1334218.670
36	525399.220	1334237.390
37	525406.320	1334256.070

Чикләрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
38	525413.610	1334274.690
39	525420.850	1334293.330
40	525428.080	1334311.970
41	525435.420	1334330.570
42	525442.690	1334349.220
43	525449.820	1334367.910
44	525457.150	1334386.500
45	525464.410	1334405.150
46	525471.630	1334423.810
47	525478.810	1334442.470
48	525486.060	1334461.100
49	525493.410	1334479.670
50	525500.990	1334498.160
51	525508.570	1334516.670
52	525516.150	1334535.190
53	525522.580	1334551.040
54	525523.030	1334550.870
55	525539.550	1334590.450
56	525547.070	1334609.000
57	525554.590	1334627.580
58	525561.600	1334646.360
59	525567.540	1334662.280
3У38		
1	525239.880	1333890.360
2	525267.350	1333900.080
3	525268.130	1333902.010
4	525275.800	1333920.470
5	525283.630	1333938.850
6	525286.900	1333946.360
7	525290.310	1333958.090
8	525291.100	1333960.670
9	525295.590	1333969.000
10	525297.620	1333971.410
11	525300.750	1333970.660
12	525302.370	1333977.480
13	525299.450	1333978.160
14	525303.110	1333988.450
15	525305.800	1333994.500
16	525308.560	1334000.010
17	525313.090	1334013.480
18	525319.660	1334032.340
19	525326.600	1334051.040
20	525333.890	1334069.630
21	525341.250	1334088.230
22	525347.740	1334105.040
23	525348.460	1334106.920
24	525355.540	1334125.600
25	525362.910	1334144.170
26	525367.750	1334156.280
27	525339.290	1334142.850
28	525335.390	1334133.070

Чиклэрнең характерлы нокталары тамгалары	МСК-16 Координатлар, м	
	X	Y
29	525326.920	1334113.230
30	525320.060	1334096.560
31	525312.530	1334078.020
32	525304.940	1334059.540
33	525297.120	1334041.150
34	525289.180	1334022.810
35	525283.450	1334009.860
36	525281.540	1334003.980
37	525279.780	1333998.320
38	525278.690	1333995.550
39	525275.600	1333986.000
40	525275.280	1333985.120
41	525275.110	1333984.690
42	525271.970	1333976.690
43	525268.910	1333969.710
44	525267.400	1333967.110
45	525262.260	1333955.910
46	525259.670	1333948.170
47	525253.160	1333929.280
48	525246.470	1333910.450
49	525239.620	1333891.920
50	525238.190	1333891.470
3Y39		
1	525258.000	1333876.850
2	525260.490	1333883.580
3	525267.320	1333900.070
4	525239.880	1333890.360